2005 YIL 26 IYUL, SESHANBA

Qishloq HAYOTI

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№ 89. (6.926). Sotuvda erkin narxda

Куннинг муҳим воқеалари

- Ўзбекистон Республикаси Президенти «Ташқи иқтисодий ва савдо алоқалари, хорижий инвестицияларни жалб этиш соҳасида бошқарув тизимини такомиллаштириш тўғрисида» ги фармонга имзо чекди.
- Ўзбекистон Республикаси Олий суди раёсатининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди.
- Самарқандда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги "Ўздавнефтгазинспекция" ташаббуси билан жойларда нефт-газ объектларини қуриш ва фойдаланиш технологияси талабларига риоя этилишига бағишланган республика амалий семинари бўлиб ўтди.
- Ўзбекистон Бадиий академияси Марказий кўргазмалар залида қорақалпоғистонлик мусаввирлар ижодига бағишланган кўргазма очилди.
- Гулистон шаҳридан оқиб ўтувчи Дўстлик канали ҳамда "Гулистон" маданият ва истироҳат боғи ҳудудида узунлиги 240, эни 31 метрга тенг бўлган замонавий сув спорти мажмуаси ишга тушди.
- Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси "Соғлом келажак - соғлом болалар қўлида" шиори остида спорт мусобақалари ташкил этди.
- Ўзбекистон Фермер хўжаликлари уюшмаси Самарқанд вилоят филиалининг таъсис конференцияси ўтказилиб, унда асосий эътибор фермерлик ҳаракатини ривожлантиришга қаратилди.
- Фарғонада хотин-қизларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш ойлиги якунланди.
- Тошкентда «Шарқ» нашриёт матбаа акциядорлик компанияси муассислигида нашр этилган «Ворис» журналининг тақдимоти ўтказилди.
- Республика Маънавият ва маърифат марказида «Огоҳлик - давр талаби» мавзуида ҳуқуқий-маърифий учрашув ўтказилди.
- Тошкент шаҳрида Ўзбекистон стандартлаштириш метрология ва сертификатлатлаштириш агентлиги аккредитация кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

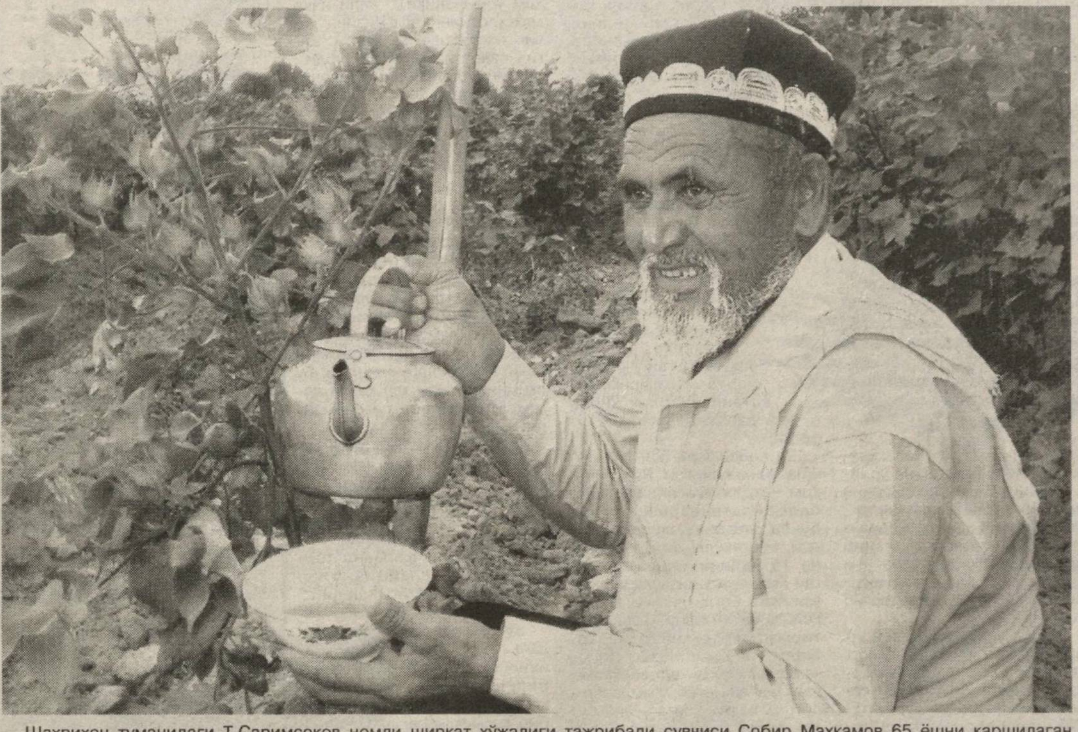

Шаҳрихон туманидаги Т.Саримсоқов номли ширкат хўжалиги тажрибали сувчиси Собир Маҳкамов 65 ёшни қаршилаган бўлса-да, ҳамон меҳнат билан ҳамнафас. Сув — зар, сувчи — заргар деганларидек, у айни кунларда шогирдлари билан ғўза парваришида муҳим ўрин тутувчи суғориш ишларини олиб бориб, ҳосил салмоғи ошишига муносиб ҳисса қўшмоқда.
СУРАТДА: Собир Маҳкамов

Ҳ.АРАББОЕВ олган сурат.

Хонободнинг ҳаловати қачон тикланади?

НИГОҲ

Хонобод сўлим ва гўзал қишлоқ. Одамларининг меҳнатсеварлиги ҳамда меҳмондўстлигини айтмайсизми? Қарши шаҳрининг шундоққина биқинида жойлашган бу қишлоқда тўй-ҳашамларнинг кўплиги, атрофдаги қўшни қишлоқлар билан қуда-андачиликнинг минг йиллик ришталари бардавомлиги, қадриятларимизнинг қадр топаётгани юртимизда олиб борилаётган одилона сиёсатнинг самарасидир. Лекин шу кунларда хонободликларни бир муаммо қийнаб келмоқда. Қишлоқнинг атрофи одам ўтмас симтўсиқлар билан ўраб олингани, тепасида оғир, залворли ҳарбий самолётларнинг тез-тез учиб-қўниши-ю, бу ерга келувчилар қаттиқ текширувлар орқалигина қишлоққа киришга муваффақ бўлиши, гоҳида эса умуман кира олмаслиги хонободликларни қийин аҳволга солиб қўймоқда.

- Тўғри, 2001 йил кузида террорчиларнинг Афғонистондаги ўчоғини қуритиш учун Хонобод аэродроми америкалик ҳарбийлар ихтиёрига берилган. Айнан бу масалаларда биз ҳукуматимиз қарорини қўллаб-қувватлаймиз, - дейди Қарши тумани халқ таълими бўлими мудирининг маънавият ва маърифат бўйича ўринбосари Мавлуда Тошева. - Ўша кезларда терроризм балосини йўқ қилиш учун Ўзбекистоннинг иштироки муҳим эди. "Хонобод" аэродромидан Афғонистондаги жанговар операциялар ўтказилаётганда қидирув-қутқарув ҳамда инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш мақсадида фойдаланилди. Ана шу таҳликали кунларда хонободликлар тишинитишига қўйиб чидади. Дунё халқлари сингари улар ҳам терроризмдек мудҳиш балони даф этиш, тинч ва хотиржам ҳаётни юзага келтириш ҳақида қайғурдилар.

- Афғонистондаги жанговар операциялар тугаганига ҳам бир неча йил бўлди, - дейди вилоят халқ таълими бошқармаси услубчиси Қурсия Қўлдошева. – Аммо Хонободдаги вақтинча жойлаштирилган Америка ҳарбий базасини олиб чиқиб кетиш ҳақида бирор бир қарорга келингани йўқ. Бу муддатнинг асоссиз чўзилиши Хонобод ва унинг атрофида яшовчи одамларнинг ҳаётига, турмуш тарзига жиддий зиён етказмоқда.

Биргина ёшлар дунёқарашини олайлик. Улар тинч ва мусаффо осмон остида хотиржам яшаш имкониятидан маҳрум қилинмоқда. Ёшгина ўспирин қўшни қишлоқдаги қариндошлариникига бориши учун минг бир текширувдан ўтиши унинг руҳиятига қандай таъсир қилишини ўйлаб кўринг. Ундан ташқари Хонобод қишлоғида жойлашган Навоий номли мактабда мингдан ортиқ ёшлар таълим-тарбия олишмоқда. Биз ўқитувчиларга методик ва амалий ёрдам бериш мақсадида бир йилда бир марта мактабга бора олмаймиз. Рухсат беришмайди. Ахир ёшлар тарбияси нима бўлади?

- Америка ҳарбий базасининг вақтинча жойлаштирилиши ва олиб чиқиш муддатининг чўзилишидан биз кўп азият чекаяпмиз, - дейди Навоий номли мактаб директори Насрулла Қодиров. - Оғир босимли самолётлар парвози туфайли болаларимизнинг нафас олиши қийинлашмоқда. Турли касалликларга чалинишмоқда. Энг ёмони, қишлоқ атрофида чиқиндизорлар пайдо бўлди. Ҳозир қайси хонободликдан сўраманг, уй деворларида ёриқлар пайдо бўлгани, самолётлар учганда уй шифтлари зириллаши-ю, ваҳимага тушишлари ҳақида сўзлаб беради. Умуман, бу нарса одамларимиз руҳиятига салбий таъсир ўтказмасдан қолмайди.

Хонобод маҳалла фуқаролар йиғини раиси Отаулла Зиёдов билан учрашганимизда у чуқур "уҳ" тортиб:

–Самолётлар қишлоғимиз устидан пастлаб ўтишидан одамларимиз безиб қолишди. Энг ачинарлиси, ҳарбий база Хонободга жойлашгандан сўнг қишлоғимиздаги ариқни бекитиб ташлашди. Мана уч йилдирки, қишлоқ хонадонлари экин-тикин қилиша олмаяпти. Бу ҳақда уларга шикоят ёздик. Келиб кўришди, аммо ҳеч қандай чора-тадбирлар белгилашмади. 2001 йилдан буён сув йўқ. Улар водопровод қуриб берамиз, дейишганди. Ваъда ваъдалигича қолиб кетди.

Яна бир нарса. Қишлоғимиз атрофи симтўр билан ўралгандан сўнг аҳоли қўлидаги чорва моллари яйловга битта йўлдан борадиган бўлди. Натижада қишда йўллар лой, ёзда тизза бўйи тупроқ. Бундай шароитда яшашнинг ўзи бўладими?

- Яқинда Қозоғистоннинг Остона шаҳрида Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатларнинг саммитида Хононбодда вақтинча жойлашган Америка ҳарбий базасининг сақлаб туриш муддатини аниқлаштириш ҳақида гап борди, - дейди шу ҳудуддаги "Нормўмин бобо" фермер хўжалиги раиси Панжи Гелдиев. – Агар шу муаммо тезроқ ҳал этилганида бизнинг эркин фаолият юритишимиз учун қулай муҳит вужудга келар эди. Айни пайтда даламизга рухсатнома орқали кириш ёки бошқа томонининг бекитиб қўйилиши каби ноқулайликлар ҳам бизни қийнаб келмоқда.

Биз Хонобод қишлоғида ва шу ҳудудга яқин қишлоқларда яшовчи кишиларнинг фикр-мулоҳазаларини тинглаб, шу нарсага амин бўлдикки, бугунги кунда АҚШ ҳарбий базасини бу ерда сақлаб туриш маҳаллий аҳолига қийинчиликлар келтириб чиқараётир. Аҳоли ушбу базанинг бу ердан олиб чиқиб кетилиши ҳақидаги масала ҳал бўлишини кутмоқда.

Фахриддин БОЗОРОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

Р.С.Азимовни Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазири этиб тасдиқлаш тўғрисида

Рустам Содиқович Азимов Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазири этиб тасдиқлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2005 йил 25 июль

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

Р.С.Азимовни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари - Иқтисодиёт вазири-Умумиқтисодиёт, савдо ва истеъмол моллари мажмуаси раҳбари лавозимидан озод қилиш тўғрисида

Рустам Содиқович Азимов бошқа ишга ўтиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари -Иқтисодиёт вазири-Умумиқтисодиёт, савдо ва истеъмол моллари мажмуаси раҳбари лавозимидан озод қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2005 йил 25 июль

Жамил Саид ИБРОҲИМ ФАЁД:

Ўзбекистон танлаган йўлидан оғишмай бормоқда

Ўзбекистон билан Миср Араб Республикаси ўртасида сиёсий, савдо-иқтисодий, сармоявий, илмий, маданий, маърифий соҳаларда самарали ҳамкорлик йўлга қўйилган.

Мамлакатимиз мустақиллигининг 14 йиллик байрами арафасида ЎзА мухбири Миср Араб Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Жамил Саид Иброҳим Фаёд билан суҳбатлашди.

- Аввало, шуни мамнуният билан таъкидламоқчиманки, - деди элчи,- мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик изчил ривожланиб бораяпти. Бунда давлатларимиз раҳбарларининг ўзаро учрашувларида эришилган аҳдлашувлар муҳим ўрин тутади. Тошкентда Миср элчихонаси ҳузуридаги Миср маданият маркази фаолият кўрсатиб келмоқда.

Миср Ташқи ишлар вазирлиги ҳузурида МДҲ мамлакатлари билан техникавий ҳамкорликни ривожлантириш бўйича Миср жамғармаси ташкил этилган. Унинг кўмагида қишлоқ хўжалиги, матбуот, сайёҳлик, банк, дипломатия ва ҳуқуқ-тартибот соҳаларида хизмат қилаётган ўзбекистонлик мутахассислар Мисрда қисқа муддатли ўқув курсларида малака ошириб қайтмоқдалар.

Савдо-сотиқ, тижорат ва техникавий ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро қўшма комиссия бу борадаги алоқалар ривожида катта аҳамият касб этаётир. Яқин кунларда Тошкент шаҳрида мазкур комиссиянинг тўртинчи йиғилишини ўтказиш режалаштирилмоқда.

Савдо-иқтисодий ҳамкорликнинг бугунги кўрсаткичларини томонларнинг имкониятлари даражасида, деб бўлмайди. Уни маданият ва таълим соҳаларидаги алоқаларимиз даражасига кўтариш фурсати аллақачон етган, деб ўйлайман. Бунинг учун Ўзбекистон ҳам, Миср ҳам етарли салоҳиятга эга.

Икки мамлакат ишбилармонлари сармоявий ҳамкорлик учун яратилган шароитдан янада самаралироқ фойдаланмоғи зарур. Хусусан, томонлар дори-дармон, кийим-кечак, маиший буюмлар каби маҳсулотларни ишлаб чиқариш, шунингдек, терини қайта ишлаш бўйича қўшма корхоналар ташкил этиши, бу йўналишларда ўзаро тажриба алмашиш борасида кенг имкониятлар бор.

- Жорий йил июн ойида Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони эълон қилинди. Бундай ҳужжатларнинг кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришдаги аҳамияти ҳақида нима дея оласиз?

- Президент Ислом Каримовнинг мазкур фармони мамлакатингизда тадбиркорликни ривожлантириш йўлидаги яна бир муҳим қадам, деб ҳисоблайман. Ўзбекистонда хусусий тадбиркорликни ҳимоялаш ва шу орқали ривожлантиришни кўзда тутувчи бу ҳужжат иш одамларига янги қулайликлар яратиши шубҳасиз. Тадбиркорлик билан шуғулланаётган ҳар бир шахс ўз имкониятларини тўла рўёбга чиқариши, қобилиятини намоён этиши учун мамлакатингизда тобора кенг имкониятлар яратилмоқда. Шу билан бирга, мазкур ҳужжат маҳаллий ва хорижий сармоянинг бизнесга янада кўп жалб этилишига йўл очади.

Шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, хусусий бизнесни, умуман, ишбилармонликни ривожлантиришнинг асосий омилларидан бири - бу барқарорликдир. Тинч-осойишта мамлакатдагина маҳаллий сармояни фаол ҳаракатга келтириш ва хориждан сармоя жалб этиш мумкин. Шу маънода Ўзбекистон раҳбариятининг тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш масаласига алоҳида эътибор қаратаётгани таҳсинга лойиқдир.

Мисрда ҳам хусусий тадбиркорликни ривожлантириш учун ҳар томонлама қулайликлар яратишга ҳаракат қилинаётганини алоҳида таъкидламоқ керак. Зеро, бугун кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантирмай, иқтисодиётни юксалтириш қийин.

Мисрда хусусий тадбиркорликни ривожлантириш мақсадида ўнта саноат маркази ташкил этилган. Уларда ишбилармонлар янги корхоналар очиб, ишга туширган. Бу мамлакатимизнинг ижтимоий-иқтисодий тараққиётига катта ҳисса бўлиб қўшилди. Ишбилармонларни ҳимоялаш бўйича қабул қилинган қонун эса хусусий табдиркорлик билан шуғулланувчиларга кўплаб ҳуқуқларни берди.

Хусусий тармоқ корхоналари Миср сармоя қўмитаси ҳамда Миср ички тижорат вазирлиги томонидан назорат қилинади. Улар корхоналарга солинадиган солиқ миқдорини белгилайди. Шунингдек, янги ташкил этилган Меҳнат вазирлиги давлат корхоналарини хусусийлаштириш билан шуғулланади. Уларнинг нархини белгилайди, хизмат қилаётган меҳнаткашларни ҳуқуқий ҳимоя қилади.

Мисрда ҳам Ўзбекистондаги каби ижтимоий соҳага алоҳида эътибор берилмоқда. Халқ эҳтиёжлари инобатга олиниб, фуқароларнинг ҳар томонлама ижтимоий ҳимояси таъминланган ҳолда, хусусийлаштириш жараёни давом эттирилмоқда.

Ўзбекистон мустақилликни қўлга киритганига 14 йил тўлаяпти. Бу қисқа вақт мобайнида юртингизда катта ўзгаришлар, янгиланишлар содир бўлди. Ўзбекистон ўзи танлаган йўлдан оғишмай дадил бормоқда. Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг бош мақсади халқ фаровонлигини оширишга, дунёнинг ривожланган мамлакатлари қаторидан ўрин олишга қаратилгандир. Мамлакатингиздаги ислоҳотларнинг самараси, эришилаётган ютуқлар бизни ҳам қувонтиради.

Яқинлашиб келаётган Миллий байрамингиз муносабати билан Президент Ислом Каримовга, Ўзбекистон халқига Миср халқи номидан энг эзгу тилаклар билдираман. Юртингиз янада юксалиши ва ҳар томонлама тараққий топишига ишонамиз. Ўзбекистонда тинчлик ва барқарорлик мустаҳкамланиб бораверишига тилакдошмиз.

ЎзА мухбири Акмал НАЗАРОВ
суҳбатлашди

Тандир тўлиб ёпилди нон

Давраларнинг бирида яқин ўтмишимизга тааллуқли мавзуда - дон ва нон ҳақида сўз очилди. "Бугун қанча шукрона айтсак, шунча оз.

Бозорларга борсангиз, иссиқ ноннинг ҳиди иштаҳангизни қўзғайди. Дўконларга кирсангиз, ноннинг хили шу қадар кўплигидан қай бирини танлашни ҳам билмай қоласиз", - деди отахонлардан бири ғурур билан. Суҳбатдошлар уннинг сифати юқори бўлганидан сўнг новвойлар ўртасида рақобат пайдо бўлганлигини ҳам таъкидлашди.

Ўзимизга - эн, ўзгаларга енг ҳам бўлдик

Жамолиддин деган тадбиркор бор. У бошқа бир суҳбатда кеча ва бугун ҳақида сўз очди.

- Мен республика- миз мустақиллиги- нинг дастлабки кун- ларини кўз ўнгимга келтириб туриб, бу- гунимизнинг тўкин-сочинлигига ҳамиша шогирдла- рим диққатини қаратиб тураман. Ўша вақтда ҳам дўконда ишлар- дим. Тонг саҳар- дан нонга ёки ун сотиб олиш- га навбат бош- ланарди. Ким- дир улгурса, бахтли, улгур- маса...

Сифат тўғри- сида умуман га- пириш ўринсиз эди. Ҳозир тад- биркорман, 16 киши ишлайди- ган цехимда бир неча хил турдаги нон ва нон маҳсу- лотлари ишлаб чиқараман. "Анди- жондонмаҳсулотлари" ҳиссадорлик жамия- тидан ҳар ойда ўртача 10 тонна ун харид қиламан.

(Давоми 3-бетда)

"ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ" БАҲСГА ЧОРЛАЙДИ

Исфандиёр ЛАТИПОВ, Республика "Тасвирий ойина" уюшмаси раиси:

Дам олиш куни. Фарғоналик бир ҳамкасбим соҳилда ўтирса, бир чол ёнига келиб суҳбат қуради. Ҳамкасбимиздан қаерда ишлашини сўрайди. "Тасвирий ойина" уюшмасида ишлайман", деган жавобидан чол таажжубланади:

Маънавияти юксак халқ саодатли

–У қанақа жой? Нима иш билан шуғулланасизлар?

Ҳамкасбимиз қилинадиган ишлар қаторида тарғибот-ташвиқотларни ҳам санаб ўтади. Чол тинглай туриб кўнглини очади: "Хафа бўлманг-у, ҳозир тарғибот-ташвиқот ишлари сезилмайди. Масалан, сизнинг уйингизда ғиламингиз бор-а?

(Давоми 2-бетда)

Тадбиркор фаоллиги тараққиёт демакдир

ҚОНУН ВА ИЖРО

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар қўмитаси томонидан "Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонуннинг Наманган вилояти бўйича амалдаги ижроси ўрганиб чиқилди.

Аввало, шуни таъкидлаш жоизки, вилоят, шаҳар ва туман ҳокимликлари ваколатли бошқарув органлар билан ҳамкорликда муайян ишларни амалга оширмоқда. Жумладан, 2005 йил 1 январ ҳолатига кўра вилоятда 16090 та кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари давлат рўйхатига олинган бўлиб, улардан қарийб 75 фоиз ёки 12036 таси фаолият кўрсатмоқда. Шулардан 5213 таси фермер хўжаликлари, 1521 таси эса деҳқон хўжаликларини ташкил этади. Вилоят миқёсида мазкур соҳанинг ялпи ҳудудий маҳсулотдаги улуши 2004 йил якуни бўйича 48 фоизни ташкил этган ва бу 2003 йилга нисбатан 3 фоизга кўп демакдир.

Шунингдек, аҳолини иш билан таъминлаш бўйича алоҳида дастур ишлаб чиқилган бўлиб, биргина кичик бизнес ва тадбиркорликни ривожлантириш ҳисобига ўтган йилнинг ўзида 29300 та янги иш ўринлари ташкил этилган ва ушбу соҳада банд бўлганлар сони йил якунлари бўйича 407,8 минг кишига етган ва бу иқтисодиётда банд бўлган аҳолининг 64 фоизига тўғри келади.

Тадбиркорлик субъектларини кредит маблағлари билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда ва соҳалар бўйича мутаносиб равишда йўналтирилмоқда. Тадбиркорларнинг битта инвестицион лойиҳасига тўғри келадиган кредит маблағларининг ҳажми ошиб бормоқда.

(Давоми 2-бетда)

ТАҲЛИЛ

Республикамизда 116 мингдан ошиқ фермер хўжаликлари фаолият кўрсатмоқда. Уларга 3,5 миллион гектар ер майдони узоқ муддатга ижарага берилган.

Мана шу рақамларнинг ўзиёқ фермерликнинг қишлоқ хўжалиги соҳасида му-

Фермер фойда кўраяпти, ширкат эса...

ҳим бир бўғинга айланиб бораётганидан дарак беради. Шу боис ҳукуматимиз қарорлари билан паст рентабелли, сурункасига зарар кўриб ишлаётган ширкат хўжаликлари тугатилиб, улар ўрнида фермерлар фаолият кўрсата бошлаяпти.

(Давоми 5-бетда)

Қовун сайлига борамизми?

МУЛОҲАЗА

Тарихнинг гувоҳлик беришича, ўрта асрларда юртимиз заминида етиштирилган қовунлар қўрғошин идишларда авайлаб сақланган ҳолда узоқ ўлкаларга олиб кетилган. Буюк бобокалонимиз Бобур ҳазратлари ҳам бекорга:

"Узум билан қовуннинг ҳажрида кўнглимда ғам ҳар сў.
Оқар сувнинг фироқида кўзимдан оқар сув", деб таърифламаганлар.

Қовун ҳақида гап кетганда, биринчи галда Амударё соҳилларидаги Бийбозор, Шаббоз, Толлиқ овулларию қайирларида (оролча- ларда) етиштирилган "Бий- шак"лар тилга олинади.

Академик Жуманазар Бозорбоев "Одам қовунни тановул қилгандан кейин кучга тўлиши, айниқса, гурбакдан роса тўйиб еган инсон йил бўйи организм учун зарур микроэлементлар қабул қилиб олиши Ибн Сино томонидан асосланган", дейди мамнуният билан.

–Ота-боболаримиз қовунни ғоят ардоқлаб, дастлабки пишган нишонасини оқсоқолларга инъом қилиб, уларнинг фотиҳасини олган, - сўзида давом этади Жуманазар оға, - қовун сайли ўтказилиб, ҳақиқий полиз эгалари ардоқланган.

(Давоми 6-бетда)

BANK
ХАЛҚ БАНКИ
сизнинг
оилангиз банки

УзРТСБ Биржевые котировки сум/кг	БЕНЗИН (76) 397,8 ▲ + 0,9	БЕНЗИН (91) 464,7 ▲ + 1,9	ДИЗ.ТОПЛИВО 281,5 ▲ + 0,03	МАЗУТ63,6 ▼ - 47,1	СЖ.ГАЗ 349,4 ▼ - 5,1	МАСЛО ХЛОПК. 816,2 ▲ + 3,8	САХАР 588,3 ▲ + 0,1	МУКА выс.сорт 285,8 ▲ + 5,8

БУНИ ҲАЁТ ДЕЙДИЛАР...

Оқибатли одамлар

Раҳмонали тўнғич ўғлини уйлантириш тараддудига тушиб қолди. Аммо...

Ана шу "аммо" унинг истагига соя солди. Гап шундаки, топгани у ойдан-бу ойга зўрға етади, лекин жўжабирдай жон Раҳмоналининг ўғлини уйлантиришга "мадори йўқ". Энди нима қилмоқ керак? Умид билан қўшма корхона директори идорасига қадам босди... "Ҳамқишлоқ, аҳволни тушунтирса, ёрдам қилар, ўлдими..."

– Туманда 150 минг аҳоли яшайди. Бунча одамнинг ҳаммасига ёрдам бериш учун имкониятим йўқ, – деди директор Раҳмоналининг муддаосини тинглаб бўлгач. – Бугун сизга ёрдам берсам, эртага бошқаси келади. Сиз ҳам шуларнинг биттасисиз-да. Кейин... ким сизга айтди, бу ерга келинг, деб?..

Шу тариқа директор бир соат "ақл" ўргатди. Раҳмонали келганига пушаймон бўлди: "Ўзи нима кераги бор эди?.." Қишлоққа сувга тушган мушукдай бўлиб қайтди. Қўни-қўшнилар ўша заҳотиёқ Раҳмоналини йўқлаб келишди.

– Мамарайимга кирдингми, ёрдам бераман, дедими? – сўради келганларнинг каттароғи Ҳайдар муаллим "нима гап?" дегандай кўз узмасдан тураркан. Раҳмонали пинак бузмагач, азбаройи жони чиққандай дўқ ура кетди: – Нима, тилингни ютиб қўйганмисан? Гапир!..

– Иложи йўқ экан, ёрдам беролмайман, деди. Умид қилувдим...

Ҳайдар муаллим оғир тин олди, ўйга толди: "Аксига олгандай, қўшнилари ва яқин қариндошлари орасида топиш-тутиши дурустроқ одам ҳам йўқ. Қариндоши Жавоҳир эса ўзини "катталар"га яхши кўрсатиш учун кераксиз жойларга ҳомийлик ёрдами кўрсатади-ю, бирор қариндошига ёрдам қўлини чўзган инсонмас..."

Муаллим шуларни ўйлар экан, фикрини бир нуқтага жамлади-да, томоғини қириб, салмоқ билан гап бошлади:

– Энди бундай қиламиз, ука. Ҳаммамиз бирлашиб ўғлингни уйласак-да...

– Йўғ-е, одамлар нима дейди? Ҳамманинг ташвиши ўзига етарли бўлса...

– Оғзига кучи етмагани ҳар нима деяверади-да. Мана, битта семиз қўчқор билан 4 халта буғдой, мендан қарз эмас, шундай хайрияга...

– Биз ҳам қараб турмасмиз, – ҳамқишлоқлари Азамат, Саид, Равшан Ҳайдар муаллимнинг таклифини қувватлашди.

Шундай бўлди. Ҳар ким топганича "қарашди". Тўй чиройли ўтди.

– Мана кўрдингми, – деди Ҳайдар муаллим Раҳмоналига маъракани ўтказгандан сўнг кетар чоғида, – бу – бирликнинг, ҳамжиҳатликнинг ҳикмати.

Раҳмонали жилмайиб муаллимга меҳр билан боқди.

Илҳом КАРОМОВ

Андишами?..

Нусрат бобо саксондан ошган. Ўн ёшлигида ушлаган кетмонни ҳали ҳам қўлидан қўймайди. Гоҳида ёнига бориб қолсангиз, ҳаётидаги қизиқарли воқеаларни сўзларкан:

– Соддамиз-да, соддамиз, – деб қўяди.

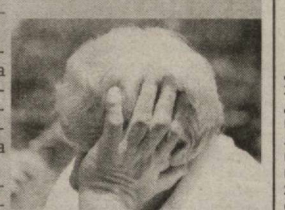

Тўнғич ўғли Акром тенгқурларига қараганда анчагина ўткир чиқди. Шаҳардаги олийгоҳларнинг бирида ўқиди. Орадан бир йилча ўтгач, бирга таҳсил олган курсдоши Насибага уйланди...

Тўй ташвишларидан анчагина толиққан Нусрат бобо чойхонага чиқиб, тенгқурлари билан бир чақчақлашишни кўнгилга тугиб қўйди. Уйга кириб кийим-бошини ахтарди. Не кўз билан кўрсинки, янги келин эски яхтак, шалворларни қаёққадир беркитиб, ўрнига янги шим, кўйлакни дазмоллаб, илиб қўйибди. Дастлаб дазмолланган кийимларни меҳр билан ушлаб кўрди. Қўлига олиб кийди-да, тош ойнада ўзини томоша қилди.

Супадан тушишда миясига келган фикрдан шартта тўхтади. Қишлоқдошлар "Нусратилло шаҳарлик келин олиб, дарров ўзгариб қолибди. Ҳеч ким киймаган уст-бош олибди, дазмолланганига қаранглар-а", дея устидан куладигандек бўлибди. Ўзини анча ноқулай ҳис қилган Нусрат бобо ортга қайтиб, уйга кирибди-да, уст-бошини ечиб, кроват устидаги кўрпача тагига тиқибди. Устида бироз ўтириб, у ёқ-бу ёққа қимирлади, сўнг ғижимланган охори тўкилмаган кийимларни олиб кийибди-да, хотиржам чойхонага йўл олибди.

Толибжон ЭРГАШЕВ

Меҳнатинг ҳалол бўлса...

– Яхшигина касбим бўлса ҳам бир-икки оғайнилар, улфатлар маслаҳати билан ўтган йили Россия тарафларга ишга бордим, – дейди Баҳодир ака.

–Яхши одамлар билан топишганим, қолаверса, усталигим асқотиб, олти ойча зўр бериб ишладим. Тежаб-тергаб, камхарж бўлиб, икки ярим минг доллардан зиёдроқ маблағ тўпладим.

Бир куни охирги буюртмани якунлаганимдан сўнг, эртага уйга қайтишни кўнгилга тугиб, ётоқ жойга қайтаётганимда безориларга дуч келиб, эгнимдаги куртkaни олдирдим. Аксига олиб пулнинг ҳаммасини курткамнинг ички томонига яхшилаб жойлаштирган эдим. Ўрнига улар "инсоф" қилиб ташлаб кетган увадаси чиққан, эски чарм курткага эгалик қилдим. Афтидан, бу ҳам кимдандир тортиб олинган бўлса керак, деб ўйлайман уларга лаънатлар ёғдирарканман.

Хуллас, орадан бирмунча муддат ўтгач, ҳеч вақосиз уйга келдим. Мана шуниси алам қилади одамга. Бекор ўтган вақтга ачинасан киши. Гоҳо, ўзимга тасалли ҳам бериб қўяман: "Ахир, ўша кимсалар молингдан ташқари жонингга ҳам озор етказиши мумкин эди-ку. Эсон-омон қайтганингга шукр қилмайсанми?" деб.

Бироқ, ҳалол меҳнатнинг ҳақи ҳеч қачон юзага чиқмасдан қолмас экан. Бунга ўзим амин бўлдим. Меҳнатларим зое кетмабди. Гап шундаки, менга тортиқ қилинган ўша куртканинг худди ўзим жойлаштиргандек жойида икки минг беш юз доллар борлигини тасодифан билиб қолдим. Балки бошқалар бунга ишонишмас, лекин бу бор гап. Буни мен худонинг саховати, пешона тернинг бесамар кетмаслигига далолат сифатида қабул қилганман, дея гапини якунлайди у киши ҳам маҳзун, ҳам мамнун кайфиятда.

Ҳаёт тасодифларга бой, деганлари шумикан?

Дилшод УЛУҒМУРОДОВ

Маънавияти юксак халқ саодатли

(Боши 1-бетда)

Ўзбек борки, уйини чиройли қилиб жиҳозлайди. Лекин уйингизда байроқ борми? Ўзбекистоннинг байроғи?"

–Ўзимдан уялиб кетдим. Қаршимдаги чолнинг тийрак нигоҳидан кўзларимни олиб қочдим. Ахир ўзим зиёлилар вакили бўла туриб, уйда байроқ сақлашни ҳазм қилолмасдим... эриш туюларди менга. Айни пайтда миллий ғурур ҳисси шу кунгача кўнглимда уйғонмай яшаётганимни ҳис қилдим, - деган эди ҳамкасбим куюниб.

Журналист Иброҳим Норматовнинг "Маънавиятсиз эркинлик бўладими?" мақоласини ўқиб, ўша ҳамкасбим кечинмаларини англадим ва кўпдан буён юракка тугиб юрган гапларимни айтишга қарор қилдим.

Биз уч минг йиллик тарихга эга халқмиз. Асрлар оша сайқаллашган қадриятларимиз, анъаналаримиз борки, уларни демократик мезонлар қобиғидаги шарт-шароитларга алиштириш ўзликдан кечишдир. Муаллиф айтмоқчи "...демократлар ҳеч бир тарихий, диний-этник, маънавий-маърифий асосга эга бўлмаган, ўзлари ўйлаб топган турмуш тарзларини" бизнинг ҳаётимизга тиқиштириши калтабинликдир. Лекин бу калтабинликдан манфаатдорларнинг ғаламис уринишларига шунчаки қўл силтаб бўлмайди. Чунки унинг нохуш оқибатлари қисқа фурсатдаёқ маънавий оламимизга дахл қила бошлади. Мисол тариқасида ёшларимиз ахлоқидаги қусурларни олиб қарайлик. Оғриғимизга айланган бу қусурларни бирма-бир санамайман, бироқ бунинг сабабини таъкидламай иложим йўқ. Наинки ёшлар, балки оқ-қорани таниш палласидан ўтган айрим кишиларимизнинг ҳам ғарб демократиясини замонавийлик тимсоли деб тушунишлари улар онги ва руҳиятида пайдо бўлган бўшлиқнинг "ғарб демократияси экспортчилари" томонидан тўлдирилиши ҳамда бунга ҳамон зўр бераётганликлари ҳосиласи эмасми?!

Андижон воқеаларидан кейин учта вилоят (Сирдарё, Тошкент ва Фарғона)нинг деярли барча туманларида одамлар билан учрашдик. Уларнинг фикрлари, ташвишлари билан ўртоқлашдик. Ана шундай учрашувлардан бирида, янглишмасам, Тошкент туманида Ҳабибулла исмли имом-хатиб ёзғириб қолди:

–Менга айтинг-чи, мана шу... фаҳш, наркомания, террорни тарғиб қиладиган турли видеокассеталар маънавиятимизга керакми? Қаердан кириб келаяпти улар? Ахир шаҳар бедарвоза эмас-ку!.. Баъзан оила билан телевизор кўриб ўтирсангиз, уялиб кетасиз. Бундай бузуқчиликларнинг ўрнига Навоий, Бедил асарларини чуқур ўргатувчи маънавиятимиз гултожига эркинлик берайлик. Минг йиллаб тўпланиб келган одоб-ахлоқни тараннум этувчи кўрсатувлар, киноасарлар, мақолалар оммага тарғиб этилсин.

Журналист Иброҳим Норматовнинг "Маънавиятсиз эркинлик бўладими?" мақоласини ўқиб, ўша ҳамкасбим кечинмаларини англадим ва кўпдан буён юракка тугиб юрган гапларимни айтишга қарор қилдим.

Бу турмушимиздаги иллатлардан фақат биттаси, холос. Агар вазият шу тарзда кечаверса, маънавиятимизга таҳдид солаётган мафкуравий хуруж ташаббускорларининг ошиғи олчи бўлиши тайин. Бу эса фожеа...

Ёки мана бу оддий ҳақиқатга эътибор қилинг-а. Навоийни улуғлаймиз, таваллуд айёмида ҳайкалининг пойига гул қўямиз. Бироқ қайси биримиз у ёзган бирон асарни тўлиғича тушуниб, англаб ўқий оламиз? Навоий асарларида мавжуд олтмиш минг атаманинг бор-йўғи 10 мингини луғатимизда қўллаймиз. Унинг ғазалларига басталанган қўшиқларни сел бўлиб тинглаймиз-у, мазмунини билмаймиз. Энг ачинарлиси, болаларимиз ҳам ўзимиз каби Навоий тилини, Бедил тилини билмайдилар, аммо уларнинг инглиз ё немис тилини зўр билишлари учун маблағни ҳам, вақтни ҳам аямаймиз. Йўқ, мен ёшларнинг тил ўрганишларига қарши эмасман. Глобаллашув шароитида тараққиётга эришишнинг муҳим шартларидан бири бу. Лекин аждодларимизнинг тили, умуман, маънавий мероси билан ёшларни тўйинтирмай туриб, ўзга халқ, ўзга миллат маънавиятини тиқиштириш ўз эркинлигимизни ўзгалар қўлига топшириш билан баравар-ку.

Дарвоқе, вилоятларда бўлган учрашувларда одамларимизда ватанпарварлик ҳисси қай даражада эканини кузатдим.

Ватандошларимиз, дейлик, ўша ривожланган Японияни ҳам четдан келганлар эмас, балки ватанпарвар халқи бунёд этганини, худди шундай, мустақилликнинг эндигина 14 йилини қарши олаётган мамлакатимиз равнақи-да ўзимизга боғлиқлигини, биров келиб ҳаётимизни гўзаллаштирмаслигини англаганлар. Бироқ, тан олиш керак, ҳозирча одамларимиз мадҳиямиз янграганда дик этиб ўрнидан туриб, қўлини кўксига қўйиб бутун вужуди билан қўшилиб куйлаётганлари йўқ. Мени таассуфга солган яна бир ҳолат шуки, жойларда аксар фуқароларимиз давлатимизнинг мустақиллик йилларида эришган ютуқларини билмайдилар. Мустақиллик нима берди, дегувчи ғофиллар ҳам бор. Агар уларга "Ялпи ички маҳсулот 1991 йилда – 11 эди, бугун + 7,7 бўлди. Бундан 14 йил олдин ғалланиям, автомобилниям, шакарниям, ҳатто оддий сақични ҳам сотиб олганмиз. Бугун бозорларимиздаги маҳсулотлар, ҳатто автомобиллар ҳам ўзимизники... Ялпи ички маҳсулотнинг 36 фоизини кичик корхоналар бераяпти. Енгил саноатимиз оёққа турди", дея истиқлол берган имкониятларни санасангиз, "Ие, шунақами?" дейишади.

Шу ўринда "Маънавиятсиз эркинлик бўладими?" мақоласидан бағоят таъсирланганим баробарида ундаги баъзи фикрларга қўшилмаслигимни ҳам айтмоқчиман.

Мақолада муаллиф ваҳҳобийлик йўлини тутган бир йигитни ғарбона демократия тарафдори сифатида кўрсатади. Кечирасиз-у, ваҳҳобийлар на динни, на демократияни тушунадилар. Улар демократияни ғазаб билан тилга олишади. Бу оқимнинг ғояси ҳеч қачон демократияни ўзига сиғдирмайди.

Ёки унда яна "Биз етти авлодимизни билишимиз шарт. Улар (ғарб демократиясида яшаётган давлатлар фуқаролари – И.Л.) ўз ота-оналари кимлигини ҳам билишмайди. Биз топганимизни фарзанд тарбиясига сарфлаймиз. Улар емай-ичмай ит боқишади..." каби сатрларни ўқиймиз.

Бу сатрлар анчайин муболаға... Ахир ҳайвон ҳам ўз онасини билади-ку! Назаримда, бирон миллат, бирон халқ ҳақида гапирганда етти ўлчаб бир кесмоқ керак. Журналистик этика меъёрларини ҳиссиёт устунлиги билан унутиб юбормаслик шарт.

Бу менинг фикрим. Умуман, мақолани ҳар бир юртдошимиз ўқиб, хулоса ясаса, дейман. Муҳими, биз ўз эркимизни маънан қуллик хатари остида қолдирмайлик.

Ф.МАҲКАМОВА ёзиб олди.

Мустақиллик иншоотлари

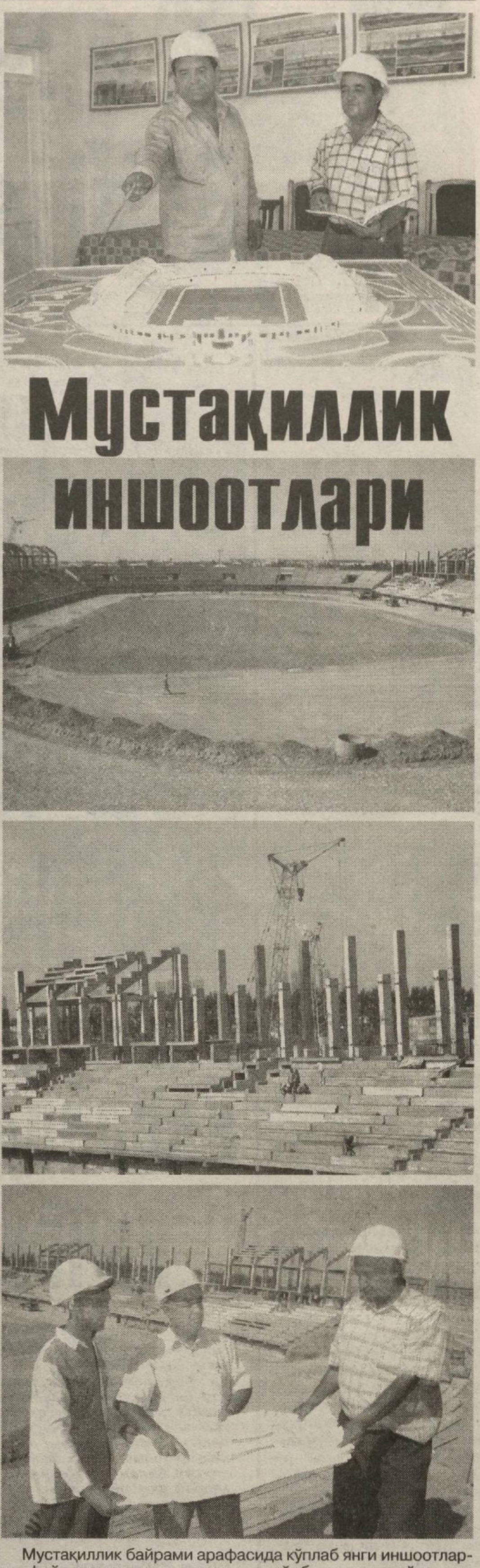

Мустақиллик байрами арафасида кўплаб янги иншоотларни фойдаланишга топшириш ажойиб анъанага айланган. Қарши шаҳри марказида бунёд этилаётган 20 минг ўринли спорт ўйингоҳи ва олимпия заҳиралари спорт коллежи биноси қурилиши ҳам жадал суръатларда олиб борилмоқда.

СУРАТЛАРДА: қурилиш жараёнидан лавҳалар.

Б.АКРАМОВ олган суратлар.

Имконият ва масъулият

Мамлакатимизда тадбиркорларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялаш учун барча шарт-шароит яратилмоқда. Президентимиз Ислом Каримовнинг жорий йилнинг июнь ойида қабул қилинган қарор ва фармонлари бу борадаги ишларни янада жонлантиришга замин яратди.

Мустақиллик яратиб берган имкониятлардан ўз ўрнида фойдаланиб, мен ҳам шу соҳада ўзимни синаб кўрмоқчи бўлдим. Бундан тўрт йил олдин мебель ишлаб чиқарадиган корхона очдик. Аста-секин фаолият турларини кенгайтириб бордик. Ҳукуматимиз томонидан болалар спортини ривожлантириш, мактаблар моддий базасини яхшилашга алоҳида эътибор берила бошлагач, корхонамиз фаолияти янада жонланди. Яъни, турли хил спорт инвентарлари ва мактаб мебеллари тайёрлай бошладик.

Асосийси, хомашё ўзимизники, маҳсулотларимиз хорижникидан қарийб икки баробар арзон. Амалга ошираётган ишларимиз беҳуда кетмаяпти. Жорий йилда «Ташаббус-2005» кўрик-танловида Самарқанд вилояти бўйича «Энг илғор тадбиркор» йўналишида ғолиб чиқдим.

Президентимизнинг «Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони ва «Тадбиркорлик субъектлари томонидан тақдим этиладиган ҳисобот тизимини такомиллаштириш ва уни ноқонуний талаб этганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги қарори биз учун ҳақиқий ғамхўрлик намунаси бўлди.

Шу пайтгача ҳар ойнинг ярмига бориб, ҳисоботлар ваҳимаси бошланарди. Бу ҳужжатларни тайёрлаш майли-я, уни топшириб олишнинг ўзи бир азоб эди. Энди бу ишлар ҳар чоракда бажарилади. Шунингдек, шу пайтгача амалда бўлган тадбиркорлик фаолиятини тўхтатиб қўйиш, молиявий санкцияларни қўллаш, тадбиркорлик фаолиятининг айрим турлари билан шуғулланиш лицензияларини тақиқлаш ёки амал қилишини тугатиш каби чоралар фақат суд тартибидагина қўлланиши белгиланганлиги тадбиркорлар ишини енгиллаштиради.

Илгари тижорат фаолияти билан шуғулланувчи тадбиркор аввало, юридик шахс сифатида маҳаллий ҳокимият, солиқ, статистика ва ички ишлар бўлимларидан рўйхатдан ўтиши, қолаверса, улгуржи ёки чакана савдо, тамаки ёки спиртли ичимликлар савдоси учун ҳам алоҳида-алоҳида лицензия олиши шарт эди. Президентимизнинг қарор ва фармонларига биноан бу тизим бутунлай соддалашди.

Биз тадбиркорларнинг зиммасида етарлича масъулият бор. Барчамиз, мавжуд имкониятлардан оқилона фойдаланишимиз, белгиланган қонун меъёрларига сўзсиз риоя этишимиз, юртимиз равнақи йўлида фидокорона меҳнат қилишимиз лозим.

Раҳматжон ЭГАМБЕРДИЕВ,
Самарқанд туманидаги «Отабек» масъулияти чекланган жамияти раҳбари
(ЎзА)

Тадбиркор фаоллиги тараққиёт демакдир

(Боши 1-бетда)

2001-2004 йиллар давомида тўртта ишлаб чиқариш корхоналарига ("Чуст Голден Фрут ЛТД", "Ас-Шах", "Исковуттекс", "Миришкор" қўшма корхоналари) жами 7,3 миллион АҚШ доллари ва 5,1 миллион евро миқдорида хорижий кредит линиялари ҳисобидан маблағлар йўналтирилган. Натижада Наманган, Поп, Тўрақўрғон ва Чуст туманларида 420 та янги қўшимча иш ўринлари яратилган.

2005 йил биринчи чорагида вилоятдаги 328 та тадбиркорлик субъектларига 3950 миллион сўм, шу жумладан, банк маблағлари ҳисобидан 3720 миллион сўм, бюджетдан ташқари ("Бандлик" ва "Деҳқон ва фермер хўжаликлари") жамғармалар маблағлари ҳисобидан 231 миллион сўм кредит ажратилган. Уларнинг 33 фоизи саноатга, 20 фоизи қишлоқ хўжалигига, 39 фоизи айланма маблағларни тўлдиришга қаратилган. Буларнинг эвазига асосий эътибор янги иш ўринларини ташкил этиш ва халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришга қаратилмоқда. Масалан, "Асакабанк" вилоят бўлимининг "Уммон СБК" МЧЖга паррандачиликни ривожлантиришга ажратган 50 миллион сўм кредити эвазига 163 миллион сўмга тухум етиштирилиб, Наманган туманида 40 киши доимий иш ўринлари билан таъминланган.

Ўрганиш жараёнида эришилган ютуқлар билан бир қаторда хусусий тадбиркорликни ривожлантириш соҳасида айрим камчиликлар мавжудлиги ҳам аниқланди.

Вилоят, шаҳар ва туманлар ҳокимликлари тадбиркорлар билан бевосита учрашувлар ўтказтш, мавжуд муаммоларни ҳал қилиш, корхоналарнинг фаолият кўрсатмаётганлиги сабабларини таҳлил қилиш ва уларни бартараф этиш борасидаги ишлари етарли даражада эмас. Оқибатда 2003-2004 йиллар якунлари бўйича фаолият юритаётган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг камайишига йўл қўйилган. Фаолият юритаётган корхоналар сони 2003 йилда ҳар 1000 кишига 6,4 тани ташкил этган бўлса, 2004 йилда бу кўрсаткич 5,9 тага тўғри келган. Бу республика кўрсаткичидан деярли икки марта кам. Кўпгина тадбиркорлик субъектлари ўз фаолиятини тўхтатган бўлса-да, тижорат банкларидаги ўз ҳисоб рақамларини ёпмаган.

Фаолият юритаётган корхоналар сони 2003 йилда ҳар 1000 кишига 6,4 тани ташкил этган бўлса, 2004 йилда бу кўрсаткич 5,9 тага тўғри келган.

Вилоятда тадбиркорлик субъектларининг умумий сони асосан фермер ва юридик мақомдаги деҳқон хўжаликлари ҳисобига ошмоқда. Саноат, қурилиш, савдо ва бошқа пулли хизмат кўрсатиш соҳаларидаги тадбиркорлик субъектлари сони йилдан-йилга камайиб бормоқда. Агар 2003 йилда тадбиркорлик субъектларининг 8343 таси фаолият кўрсатган бўлса, уларнинг сони 2004 йилда 3041 тага камайган.

2003 йилда фаолият кўрсатаётган кичик бизнес субъектларининг 12 фоизи, 2004 йилда эса 10 фоизидан кўпроғи банк кредитларидан фойдаланган. Чунки, тадбиркорларда кафолатланган лойиҳалар етарли эмас, аксарият ҳолларда кам айланма маблағлар талаб этадиган фаолият турлари билан шуғулланиб, замонавий технологиялар кенг жорий этилмаган. Бир сўз билан айтганда, уларга бозор иқтисодиёти талабларига мос келадиган бизнес режалар тузишда етарли амалий ёрдам кўрсатилмаяпти.

Ушбу ҳолатлар кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантиришни мувофиқлаштирувчи Кенгашлар йиғилишларида атрофлича муҳокама қилиниб, таъсирчан чоралар кўриб, тавсиялар берилмаяпти.

Тадбиркорлик фаолияти субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш қонун ҳужжатларида белгиланган тартиб ва муддатларда амалга оширилиши қонуннинг 11-моддасида белгилаб қўйилган. Лекин айрим ҳолларда белгиланган талабларни тўлиқ ижро этмаслик ҳолатлари мавжуд. Тўрақўрғон туман тадбиркорларни давлат рўйхатидан ўтказиш инспекцияси амалдаги тартиб талабларига риоя қилмасдан, ҳужжатларни тўлиқ расмийлаштириб бермаслик, давлат божларини ўз вақтида ундирмаслик ҳолатларига йўл қўйган. Масалан, фуқаролар С.Мадраҳимовага 14.07.2004 йилдаги 701-сонли ва И.Мадраҳимовага 19.07.2004 йилдаги 706-сонли гувоҳномалар туман давлат солиқ инспекциясидан солиқ тўловчининг идентификация рақами олинмасдан бериб юборилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 20 августдаги 357-сонли қарорига биноан янги фаолият бошловчи тадбиркорларга архитектура-режа топшириқлари, иморатни турар-жой типидан нотурар-жой типига ўтказиш, ишлаб чиқаришни ташкил этиш учун алоқа, сувоқова ва иссиқлик манбаи каби муҳандислик идораларидан техник топшириқномалар олиш бўйича вазифалар бўлишига қарамай, туман инспекциялари тадбиркорларни фақат электр энергияси ва газ билан таъминлашга доир ҳужжатларни расмийлаштириш билан чекланиб қолган.

Қонуннинг 15-моддасида тадбиркорлик фаолияти субъектларини кредитлаш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилиши ҳамда тадбиркорлик субъектлари имтиёзли кредит олиш ҳуқуқига эгалиги белгиланган бўлишига қарамай тижорат банкларида амалдаги қонунчилик талабларини бузиш ҳоллари мавжуд. 2004 йилда 103 ҳолатда қонун бузилган бўлса, 2005 йилнинг ўрганилган даврида 38 тани ташкил этади. Масалан, Мингбулоқ туманидаги "Қодирали ота" фермер хўжалигига 2005 йил ғалла ҳосили учун 701 минг сўм кредит маблағлари ажратишда собиқ "Заминбанк" вилоят бошқармаси томонидан ортиқча ҳужжатлар, яъни солиқ идораларидан бериладиган СТИР ҳақида ва статистика органлари томонидан корхонага бериладиган гувоҳномалар нусхалари талаб этилган.

Қонуннинг 17-моддасида давлат бошқаруви ва маҳаллий ҳокимият органларига тадбиркорлик субъектларидан қонун ҳужжатларида назарда тутилмаган қўшимча ҳисобот турларини талаб этиш ман этилган.

Назорат-таҳлил фаолияти давомида сўралган 238 та тадбиркордан 70 таси ҳисобот топшириш даврида ортиқча ҳужжатлар ва шартнома нусхалари сўралаётганлигини эътироф этдилар.

Назорат-таҳлил фаолияти давомида сўралган 238 та тадбиркордан 70 таси ҳисобот топшириш даврида ортиқча ҳужжатлар ва шартнома нусхалари сўралаётганлигини эътироф этдилар.

Фермерларнинг машаққатли меҳнати, пешона тери билан етиштирилган ва давлат эҳтиёжлари учун харид қилинган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига ажратилган маблағлар айрим мутасадди ташкилотлар айби билан уларга вақтида етказиб берилмаяпти. Бу борада Республика фермерлар уюшмаси ва унинг жойлардаги вакиллари қатъийлик кўрсатмаяптилар.

"Тадбиркорлар фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида"-ги Қонуннинг ҳаётга жорий этилишидаги баъзи бир нуқсонлар, яъни жойлардаги ижроия органларининг тадбиркорлик субъектларини эркин ишлашларига қулай шароитлар яратишга етарли эътибор қилмаётганлиги, асосий фаолиятни амалга оширишда маълум қийинчиликларга дуч келаётганлиги ва айни пайтда уларнинг фаолиятига аралашувлар ҳамда маъмурий идоралар томонидан ўтказилаётган ноқонуний текширишларда намоён бўлмоқда.

Айнан шу муаммоларни ҳал этишда Президентимиз томонидан яқинда қабул қилинган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантиришни рағбатлантириш ва қўллаб-қувватлашга қаратилган қатор Фармон ҳамда қарорлари ушбу соҳанинг қонунчилик базасини мустаҳкамлаш, ҳуқуқий ва иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш, давлат бошқаруви ҳамда назорат органларининг улар фаолиятига асоссиз аралашувини чеклаш, солиқ юкини камайтириш ва рақобат муҳитини яхшилаш йўлидаги ўта муҳим ва долзарб тадбирлар ҳисобланади.

Нумонжон АҲМАДЖОНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар қўмитаси аъзоси

МУКА 1 сорт 200,4 ▲ + 0,3 | МУКА 2 сорт 180,0 ▲ +0,002 | ПОЛИЭТИЛЕН I-0754 840,0 ▼ - 5,0 | ПОЛИЭТИЛЕН I-0760 - | ПОЛИЭТИЛЕН I-1561 - | АММОФОС - | КАРБАМИД 146,2 ▲ + 2,6

Тандир тўлиб ёпилди нон

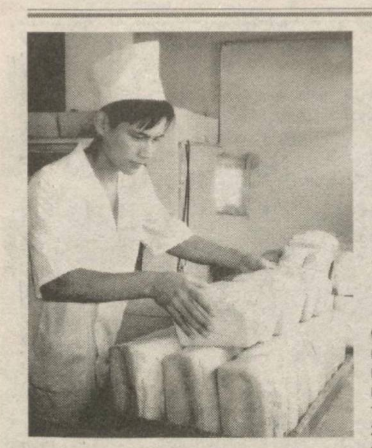

(Боши 1-бетда)

Бир вақтлар Россия ёки Қозоғистон унидангина сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин деган фикр тарқалган эди. Энди эса бундай гапларга асло ҳожат қолмади.

Андижонимизнинг унидан тайёрланаётган нарса борки харидоргир бўлиб қолди.

Республикамиз мустақиллигининг 14 йиллиги яқинлашиб келаётган кунларда ўзимизнинг нонимиз ва донимиз ҳақида бежиз сўз очмадик. Дастлабки йилларда ғанимларимиз: "Ўзбекистонда ҳеч қачон дон ва нон масаласи ечилмайди" дейишгача боришганди. Ўшанда халқимиз бу "башоратчилар" билан тортишиб ўтирмади, аксинча, мамлакатда ғалла мустақиллиги, албатта, ғалаба қозонишига ишонди ва қисқа фурсатда бунга эришди. Мана энди биз ўзимиздан орттириб ўзгаларга дон сотяпмиз.

Ҳеч шубҳа йўқки, дон мустақиллиги сари ҳаракатда "Андижондонмаҳсулотлари" акциядорлик жамияти жамоасининг ҳам ўзига яраша ҳиссаси бор. Вилоятда ғалла уруғчилигига асос солинган чоғда мамлакатда биринчи бўлиб энг замонавий "Петкус" технологиялари айнан шу корхонада жорий этилди. Ўтган йиллар мобайнида корхонага қарашли шохобчаларда бир неча юз минг тонна уруғлик ғалла тайёрланиб, мамлакатимиз деҳқонларига тортиқ этилди.

Шокиров нима дейди?

- Биз ҳамон турдош корхоналар орасида олдинда боряпмиз, - дейди уруғчилик бўлимининг бошлиғи Алишер Қурбонов. - Мавсумда корхонамиз 115965 тонна дон қабул қилиб олди. Унинг 42254 тоннаси уруғлик бўлиб, аксарияти суперэлита, элита ҳамда биринчи репродукцияга мансуб. Бир неча кундан буён Олтинкўл, Избоскан, Пахтаобод, Балиқчи туманларидаги шохобчаларимизда буғдойнинг "Крошка", "Краснодар-99", "Паловчанка", "Палпич" ҳамда "Чиллаки" навлари тозаланяпти, сараланяпти ва уруғлик ҳолига келтириляпти.

Биз Алишер Қурбонов билан суҳбатни давом эттираётган чоғимизда ходимлардан бири Қаршидан меҳмонлар келишганлигини маълум қилиб қолди. Суҳбатдошимиз уларга пешвоз чиқиб, хонага таклиф қилди. Вақт ғанимат деганларидек, ҳамкасблар бизга узр айтишиб суҳбатга киришиб кетишди. Уларнинг суҳбатлари шу қадар жонли ва қизиқарли бўлдики, ғалла мустақиллиги тантанаси боис энди уруғчиликда ҳам танлаш имконияти юзага келганлиги кўриниб турарди.

"Қашқадарёдонмаҳсулотлари" ҳиссадорлик жамиятининг бўлим бошлиғи Баҳодир Шокиров ҳозиргача Олтинкўл, Пойтуғ ва Пахтаободдаги шохобчаларда бўлганлигини айтиб, воҳада буғдойнинг "Краснодар-99" навига қизиқиш кўпроқ эканлигини таъкидлаб ўтди. Суҳбат сўнггида биз ҳам Баҳодирга ғалла уруғчилигига оид саволлар бериб, унинг бу борадаги қарашлари билан қизиқдик.

- Воҳамизда ғаллачилик қадим-қадимдан ривожланиб келган, - деди суҳбатдошимиз. - Ҳозирги юксалиш тамомила бошқача. Бундан ўн йил аввал гектаридан 15-20 центнердан дон янчиб олган деҳқон бугун 50 центнерлик маррадан ўзса ҳам асло қониқиш ҳосил қилмаяпти. Ўрим-йиғим чоғида Қарши туманидаги "Истиқбол" ширкат хўжалигида ҳосилдорликни 85 центнерга етказган деҳқон билан гаплашиб қолдим. Унинг ҳисоб-китобини тинглар эканман, билдимки, бу маррадан ҳам ўтиш имконияти бор экан. Мен буни бекорга айтаётганим йўқ. Деҳқонга қанча сара уруғ етказиб берсак, у экишини, парваришини жойига қўйишни билади, чунки у қанча кўп ҳосил етказса, манфаати ҳам шунга қараб ортаверади.

Ғаллачилик ривожида ўз ўрнига, салоҳиятига эга бўлган Қашқадарёда уруғчилик муаммосига барҳам берилди. Зарур бўлган уруғнинг асосий қисми воҳанинг ўзида тайёрланяпти. Истиқболли навларга мансуб буғдой

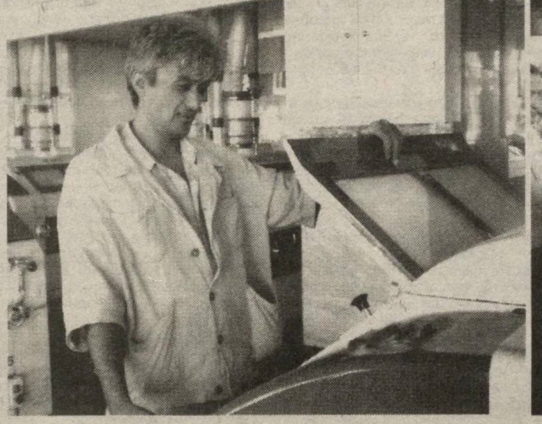

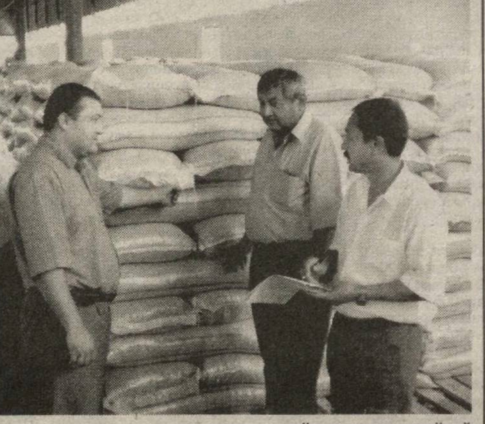

уруғлари Андижондан олинмоқда. Бу мавсумда қашқадарёликлар Андижондан 3100 тонна уруғлик олишади. Уларнинг барчаси ҳосилдорлик кўрсаткичлари бўйича юқори туради.

Ҳам салмоқ, ҳам сифат

Ҳозиргина ун сифати масаласида сўз очган эдик. Дарақиқат, ғалламиз миқдори ортиб борган сари сифат масаласи кун тартибига чиқа бошлади. Бу бежиз эмас эди. Негаки, алмисоқдан қолган тегирмонларда тортилаётган ун мижозлар ўртасида турли эътирозларга сабаб бўлиб қолди. Ана шундай қарашлар боис Россия ҳамда Қозоғистон унларига эътибор кучайгандек бўлди. Бу ерда дон сифатига эътироз бўлиши нотабиий ҳол. Чунки бундан 40-50 йил аввал қурилган тегирмонлар асло сифатга қўйилган талабларга жавоб бера олмас эди. Республика Вазирлар Маҳкамасининг "Аҳолини Ватанимизда ишлаб чиқарилган ун ва нон маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори қабул қилинганидан сўнг соҳада янгиланиш жараёни авж олди.

Андижонда ўз даврининг замонавий корхонаси ҳисобланган ун комбинати 1964 йили маҳсулот бера бошлаган эди. Қарийб 40 йил ичида қанча ўзгаришлар бўлмади. Бироқ, шу йиллар давомида корхона дастгоҳлари замонавий технологиялар билан алмаштирилмади. Эскини эплагунингча эсинг кетар деганларидек, у ёғини, бу ёғини тузатиш билан сифат муаммоси ечилмаслиги маълум. 2003 йили корхона тўла таъмирлаш учун тўхтатилди. Амалга оширилган туб реконструкциянинг самараси шу бўлдики, ишлаб чиқаришни бошқариш 100 фоиз автоматлашди. Тегирмонга Швейцариянинг жаҳонга машҳур "Бюллер" фирмаси лицензияси асосида Россияда тайёрланган технологик жиҳозлар ўрнатилди. Булар ишлаб чиқарилаётган уннинг юқори сифатли бўлишини таъминламоқда.

Замонавий, халқаро стандартларга мос технологияларга асосланган қайта жиҳозланиш корхонада қатор афзалликларни яратди. Буғдойни тозалаш, ювиш, янчиш, ун қилиб тортиш жараёнлари анча такомиллашган. Юқори унумли тозалаш ускуналарининг ўрнатилганлиги, иш жараёнида юзага чиқадиган чанг-тўзонларни камайтирилганлиги, технологик жараён мукаммаллаштирилганлиги боис ишчиларнинг меҳнат шароитлари яхшиланди.

Энг муҳими, маҳсулотнинг сифат кўрсаткичи ошди. Корхонада тайёрланаётган олий ва биринчи нав ун уй бекасидан тортиб то тадбиркорларгача бўлган мижозларга бирдек маъқул бўляпти.

Ўтган бир йил давомида корхонанинг иқтисодий кўрсаткичи ижобий томонга ўзгарди. Ўсиш суръати 119,1 фоизга етди. Янада аниқроқ қилиб айтсак, ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг олти ойига нисбатан жорий йилда 711721 минг сўмга ортди. Рентабеллик даражаси 1,6 фоизга ўсди.

Ҳа, ғалла мустақиллиги тармоқда ҳам кўтарилишга, юксалишга йўл очди. Олдинлари оддий ун қоплар ҳам четдан келтириларди. Энди корхонада қоп муаммоси ҳам бартараф этилди. 35 ишчи меҳнат қилаётган цеҳда кимёвий толадан ип йигириб, қоп тўқиш йўлга қўйилган. Натижада маҳсулотни қадоқлаш суръати ва сифати яхшиланди.

...Ортга назар солиб, ўтган асрнинг 90-йилларидаги воқеаларни кўз олдимизга келтирсак, кимлардир бугун халқимиз олдида хижолат тортаётганлигини ҳис қиласан, киши. Қисқа муддатдаёқ ғанимларимизнинг башоратлари пуч эканлиги маълум бўлди. Биз оч қолмадик, аксинча халқимиз меҳнат билан ҳар ишни охирига етказиши мумкин эканлигини амалда кўрсата олди. Биргина "Андижондонмаҳсулотлари" ҳиссадорлик жамияти 2004 йил ҳосилидан хорижга 191,5 тонна ун, 975,2 тонна буғдой экспорт қилди. Бу 181557 АҚШ долларига тенг маҳсулот деганидир.

Қобилжон АСҚАРОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Бу йил юртимиз дарёларида сув мўл бўлди. Жумладан, Амударёнинг тўлиб оққан сувлари қорақалпоғистонлик деҳқонларнинг меҳнатига унум бахш этди. Бироқ, шундай бўлса-да, ҳар томчиси тиллога тенг бўлган оби-ҳаётдан меъёрида ва мақсадли фойдаланиш воҳа зироатчиларнинг доимо диққат марказида бўлмоқда.

Томчиси тиллога тенг

Айниқса, фаолиятини мана шу тартибда олиб бораётган "Қизкент-Кегайли" ирригация тармоқлари бошқармаси амалга ошираётган ишлар тўғрисида бир шингил ҳикоя қилмоқ мақсадга мувофиқ бўларди.

Бошқарма Чимбой ва Кегайли туманларини, ҳамда Нукус туманининг "Кутанкўл", Қораўзак туманининг "Куролпа" хўжаликларини сув билан таъминлайди. Бу, 13300 гектари пахта, 9380 гектари ғалла бўлган жами 87983 гектар суғориладиган майдон демакдир. Юқорида таъкидлаганимиздек, сувдан мақсадли ва ўз меъёрида фойдаланиш самарасидирки, бошқарма хизмат кўрсатадиган туманларда бу йил ғалла хирмонлари сарбаланд бўлди. Айни пайтда ғалладан бўшаган майдонларда суғориш ишлари юритилаяпти. Биз ташриф буюрган кунгача пахта далаларини биринчи суғориш тугалланиб, иккинчи суғориш тадбирлари 2575 гектар ерда олиб борилибди. Йил бошида тузилган махсус дастур асосида бошқарма хизматчилари томонидан далаларда сувни тежаб суғориш, хўжаликлараро ва ички ариқ-зовурларни қазиб тозалаш ишлари изчил олиб борилаяпти.

Сувдан фойдаланувчилар уюшмаси (СФУ)ларга ҳар томонлама яқиндан ёрдам бериб бориш бошқармаси фаолиятининг узвий қисми ҳисобланади. Бошқарма раҳбари Рашид Кошековнинг таъкидлашича, ҳар ҳафтанинг чоршанбаси "Ирригаторлар куни" деб белгиланган экан. Мавжуд 18 та СФУларнинг ҳар бирига бошқармадан масъул хизматчилар бириктирилган. Улар ўзаро ҳужжатларни тайёрлашда, ариқ-зовурларни, техникаларни тахт ҳолда сақлашда СФУларга йўл-йўриқ, маслаҳатлари билан яқиндан ёрдам бериб келишаяпти. Банклар билан СФУлар ўртасида яқин алоқа ўрнатилишида, фермерлар билан иккиламчи шартномалар тузиш, мавсумий суғорув, сув ўлчаш жиҳозларини ўрнатиш ва уларни аттестациядан ўтказиш, СФУ идораларини жиҳозлаш ва яна бошқада кўплаб ишларни амалга оширишда бошқарма ходимларининг хизмати катта бўлмоқда.

Ҳидоят АҲМЕДОВ

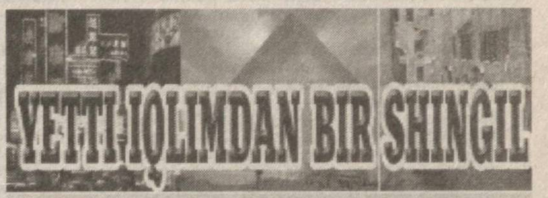

Сайёҳлик шаҳридаги хунрезлик

Мисрнинг Шарм-аш-Шайх оромгоҳида содир этилган қўпорувчиликларни яна бир террор гуруҳи ўз зиммасига олмоқда.

Интернет сайтларида ўзларини "Миср мужоҳидлари" дея таништирган гуруҳнинг маълумотига кўра, қўпорувчиликларнинг ҳақиқий ижрочилари улардир. Аввалги тарқатилган хабар ва иддаоларнинг барчаси ёлғон дейилган гуруҳнинг махсус сайтларида. Террорчилар 60 кун ичида Мисрдан яҳудийлар ва христианларнинг чиқиб кетишини, акс ҳолда бундан-да мудҳишроқ теракт содир этилишини маълум қилишган.

23 июл куни сайёҳлик шаҳарчаси Шарм-аш-Шайхдаги меҳмонхона, савдо маркази ва автобус бекати ёнида амалга оширилган теракт оқибатида 88 нафар киши ҳалок бўлган. Маҳаллий полиция маълумотича, қўпорувчи-камикадзелар 500 килограмм портловчи моддадан фойдаланишган.

Ушбу воқеалар Миср иқтисодиёти таянчи бўлган туризм саноатига жиддий таъсир ўтказган. Шарм-аш-Шайх ва бир қанча шаҳарларни сайёҳлар зудлик билан тарк этмоқда.

Хавф ортда қолди

Ҳинд океанининг Андаман ва Никобар оролларида кучли ер силкиниши содир бўлди.

Reuters ахборот агентлиги хабарларига кўра, зилзиланинг кучи Рихтер шкаласи бўйича 7,3 баллга тўғри келган. Талафотлар хусусида хабарлар тарқатилмаган.

Маҳаллий сейсмология хизмати зилзила оқибатида Ҳинд океанида кучли сув тўлқини кўтарилиши мумкинлигини тахмин қилган эди. Айни дамда бу ҳудудлар цунами хавфидан йироқ эканлиги айтилмоқда.

Британия узр сўрамоқда

Буюк Британия ҳукумати бразилиялик фуқаронинг янглиш отиб ўлдирилишидан узр сўрамоқда.

Бундан бир неча кун илгари Лондонда уч йилдан буён қонуний яшаб келаётган 27 ёшли Шарл де Менезес пойтахтнинг "Стоквелл" метро бекатида террорчиликда гумон қилиниб, полиция томонидан отиб ўлдирилган. Полиция баёнотича, Шарл де Менезес кун иссиқ бўлишига қарамай қалин куртка кийиб олиб, метро хавфсизлик хизмати ходимларида шубҳа уйғотган. Уни тўхтатишга уринишган вақтда у қочишга тушган ва полиция ўқига дуч келган. Текширувлар Шарл де Менезеснинг террорчиликка алоқадорлиги йўқлигини исботлаган. Шу муносабат билан Буюк Британия ташқи ишлар вазири Жэк Строу ҳодисадан чуқур қайғуда эканлигини изҳор этган.

Суиқасд уюштирилган эди

Шу йилнинг 10 май куни Тбилиси майдонида АҚШ президенти Жорж Бушга суиқасд уюштирилгани аниқланди.

Бу воқеаларда гумон қилиниб қўлга олинган шахс Владимир Арутюнян ҳақиқатдан ҳам АҚШ президенти нутқ сўзлаётган вақтда унга қарата жанговар грана улоқтирганини тан олди. 20 июл куни Арутюнян қўлга олинган бўлиб, махсус операция чоғида у бир хавфсизлик ходимини отиб ўлдирган. Унинг уйидан бир неча портлатиш мосламалари ва қурол-яроғ топилган.

Суриштирув ишлари давом этмоқда.

"Ҳаммаси сафсата"

Исроил Бош вазири Ариэл Шарон унинг соғлиги хусусида тарқатилаётган хабарлар уйдирма эканлигини маълум қилди.

Ҳукуматнинг ҳафталик йиғинида Ариэл Шарон хушидан кетиб қолган эди. Бу ҳодисадан сўнг кўпгина ОАВда Ариэл Шарон юрак хуружига йўлиққани тўғрисида маълумотлар тарқатилганди. Бош вазирнинг сўзига кўра, бу миш-мишларни Фаластиндан бир томонлама ажралиб чиқиш режасига қарши томонлар тарқатмоқда. "Буларнинг барчаси сафсата. Мен соппа-соғман" дейди 77 ёшли Ариэл Шарон.

Номаълум хасталик

Хитойнинг Сичуан вилоятида номаълум хасталикдан 9 киши ҳалок бўлди.

ИТАР-ТАСС хабарларига кўра, касалликни келтириб чиқарган инфекциянинг тури аниқлангани йўқ. Мутахассислар ҳам бу ҳақда жўяли маълумотга эга эмас.

Хитой соғлиқни сақлаш вазирлиги Сичуан вилоятига экспертлар гуруҳини юборган. Ҳудудда касалликнинг кенг тарқалишига қарши чора-тадбирлар қўлланилмоқда.

INTERNET хабарлари асосида Ш.САНАЕВ тайёрлади.

Инсоф сари барака

–Ким, отда турган?

–Мен, бир ғариб мусофир, – деб жавоб берди Отабек. – Марғилонга шом вақтида кирган эдим, кўзлаган жойимни тополмай адашдим.

–Қани бўлмаса, юринг бизникига, меҳмон. Отингизга ҳам жой бор".

Улуғ адиб Абдулла Қодирийнинг "Ўтган кунлар" романидан олинган, асар қаҳрамони Отабек билан марғилонлик нотаниш кишининг илк учрашувдаги муомаласидан ота-боболаримизнинг бир-бирларига бўлган ҳурматини англаш қийин эмас.

Ўтмишда эшик қоқиб келган мусофирни "Тангри меҳмони" деб қабул қилиш, қўлдан келгунича иззат-ҳурмат кўрсатиш, ҳатто уч кунгача исмини, манзилини сўрамаслик мусулмончилигимизнинг бир белгиси ҳисобланган.

Ўзбек уй қурса, албатта, биттасини меҳмонхона деб атайди, яхши ниятлар қилади. Жиҳозлар-у таомларнинг энг яхшиси меҳмонга аталади. Ҳатто хонадондан ҳеч бўлмаганда ҳафтада бир-икки нафар бегона кишининг нон-туз тотишини барака белгиси деб қараганлар, шундан хурсанд бўлганлар. Халқимизда "Меҳмон отангдай улуғ", "Меҳмоннинг насибаси ўзидан қирқ кун олдин келади", "Меҳмон келса эшикдан, насибаси тешикдан" каби мақоллар бежиз айтилмаган. Бу ҳақдаги ривоятлар ҳам шунчаки тўқилган ҳикоялар эмас, балки ибратомуз воқеалардир. Мустақил мамлакатимизга ҳар куни ер юзининг турли бурчагидаги ўнлаб мамлакатлардан меҳмон келаётганлиги ўзбек халқининг очиқ қўллиги, меҳмондўстлигидандир.

Баъзи ҳолларда ана шундай муқаддас туйғулардан мосуво одамларнинг орамизда учраётгани кишини таажжубга солади. Баъзи бировлар бозор иқтисодиётини баҳона қилиб, меҳмонлар ҳақидан юлиб қолишни ўйлайдилар. Бундан икки йилча олдин Хивадаги хусусий меҳмонхоналардан бирининг бошлиғи хорижлик меҳмонга суткалик хизмат ҳақини 28 АҚШ доллари деганини ўз қулоғимиз билан эшитдик. Тўғри, шу пулга у овқатланади ҳам. Лекин битта одам учун бизнинг шароитимизда беш-олти минг сўмдан кўп харажат кетмайди-ку. Бугунги кун одамларидан меҳр-оқибат кўтарилаётгандек. Тангри меҳмони деб қабул қилиб, бир-икки соат иззат кўрсатиш нари турсин, ҳатто таниш-билиш, қариндошларгача панд бериш каби ҳолатлар ҳам учраб турмоқда. Яқинда сурхондарёлик бир кекса отахон билан автобусда ҳамроҳ бўлдик.

ФИКР

Меҳмон олдига бор-йўғини қўйган боболар авлоди ярим чойнак чойни 100-150 сўмдан пуллашдан қайтмаяптилар.

–Хоразмга биринчи келишим. Йўл харажатини кўтарар деб 5-6 та тўрхалтада картошка олиб келгандим. Урганч бозорига киришим билан тарози ушлаб турган йигит молимга харидор бўлди. "Бироз картошка керак, шошиброқ турибман", деди у. Майли, дейишим билан харидор ҳар бир халтадан беш килограммдан беришимни илтимос қилди. Шундай ҳам бўлди. Йигит кетгач, қолган картошкаларни тортиб кўрсам, уч килограммдан кам чиқди. Ҳалиги йигитни "ҳар тўпдан беш килограммдан оламан", деганини шунда тушундим...

Урганч шаҳрида "Мерос" хусусий ошхонаси бор. Энг яхши таомларнинг нархи 300 сўмдан, бир чойнак хуштаъм чойнинг баҳоси 25 сўмдан ошмайди. Ошпаз Комилжон ака мижозларга хушмуомалалик билан тавозе қилиб туради. "Мерос"дан уч юз қадамча наридаги ошхоналарда худди шундай таомнинг нархи ундан икки ярим, уч баробар қиммат. Катта йўл бўйларига жойлашган ошхона эгаларининг кўпчилиги инсофни жиғилдонга айлантирган. Автобус ҳайдовчилари мижоз олиб келганликлари учун шекилли истаган овқатларни бепул ейишади. Узоқ йўлга кетаётган кишилар эса шу ерда тамадди қилишга мажбур. Шундай бўлгач, сифатсиз пиширилган ёки совиб қолган таомлар ҳам минг сўм атрофида пулланаверади. Ошхона хизматчиларининг қўполлиги эса янада ошиб тушади. Ота-боболари меҳмон олдига бор-йўғини қўйган кишилар авлоди ярим чойнак чойни 100-150 сўмдан пуллашдан қайтмаяптилар.

Эшитишимизча, Туркия, Эрон каби кўпгина мамлакатларда дўкондорлар харидорларни тавозе билан кутиб олиб, ҳатто чойга ҳам таклиф қилар, хушмуомалалик билан кузатиб қоларканлар. Дўкондор мўлжалидаги нарса харид қилинса, манзилига текинга етказиб ҳам берар экан. Хорижда бозордан қимматбаҳо дур сотиб олган адибларимиздан бири уни чўнтагимга солдим, деб ерга тушириб юборади. Меҳмонхонага келса ўша дур йўқ. Тушкун кайфиятда яна бозор томон кетади. У одамлар орасида дур сотган болани учратади. Болакай дурни топиб олиб, эгасини қидираётган экан, элдошимизнинг ёзишича, ўша бола дурнинг эгасини топиб, молини топширганидан бехад хурсанд бўлган. Бу – энг аввало ҳалоллик белгиси. Қолаверса, у меҳмоннинг кўнглини олган-да.

Аслида, "Ўтган кунлар"дан келтирилган қисқача суҳбат, мақоламизда айтиб ўтилган ижобий ҳолатлар ота-боболаримиз учун одатий ҳол – ўзбеклигимизнинг бир кўриниши, иймон-эътиқодимизнинг ифодаси. Зеро, дастурхонимизнинг қут-баракаси, элимизнинг ободлиги, дилимизнинг равшанлиги бир-бировга бўлган меҳр-муҳаббатда, инсоф-диёнатда экан, боболардан қолган ажойиб фазилатлардан чекинмайлик. Бир-бировимизни азиз тутиб, мунаввар кунларимизнинг қадрига етайлик.

Х. ҚУРБОНОВ

ТАШКИЛОТ ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРДАН
автомобиллар ва қишлоқ хўжалиги техникаси учун қуйидаги корхоналарда ишлаб чиқарилган кенг ассортиментдаги
ШИНАЛАРНИ
сотади:
ОмскШина | ЯШЗ | Волтайр | УРАЛШИНА

ЕНГИЛ МАШИНАЛАР УЧУН, ЕНГИЛ ЮК ТАШУВЧИ МАШИНАЛАР УЧУН, ОҒИР ЮК ТАШУВЧИ МАШИНАЛАР УЧУН, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКАСИ УЧУН
Тел.: (99871) 137-10-61, 137-20-76, 137-20-84, 334-64-21
Шиналар буюртма бўйича 30-35 кунда Украина ва Россиядан вагонларда келтирилади.

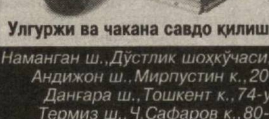

ROSAVA | DNEPROSHINA ДНЕПРОШИНА | ИСТОК
Улгуржи ва чакана савдо қилиш филиаллари манзиллари:
Наманган ш.,Дўстлик шоҳкўчаси,1-А уй. Тел.: (3692) 24-56-60.
Андижон ш.,Мирпустин к.,20-уй. Тел.: (3742) 24-04-88.
Данғара ш.,Тошкент к.,74-уй. Тел.: (37357) 2-19-06.
Термиз ш.,Ч.Сафаров к.,80-уй. Тел.: (37622) 2-45-85.
ТОВАРЛАР СЕРТИФИКАТЛАНГАН. ХИЗМАТЛАР ЛИЦЕНЗИЯЛАНГАН.

Фермер, деҳқон-фермер, ширкат хўжаликлари ва МТПлар диққатига!

Respublika qishloq xojaligi texnikasi va ehtiyot qismlar базасининг Тошкент шўъба корхонаси Тошкентдаги ва Қорақалпоғистон Республикаси Тўрткўл тумани, Бухоро вилояти Шофиркон тумани ҳамда Самарқанд вилояти Пастдарғом тумани ваколатхоналари омборхоналаридан Россия Федерацияси заводларида ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалиги комбайнлари учун 21.3 R-24 ФД-14А (Нива, Дон, Колос ва Т-150) шиналари ҳамда ременларни пул ўтказиш йўли билан таклиф қилади. Маҳсулотларимизнинг сифати ва нархи Сиз, азизларни, албатта қониқтиради. Шунингдек, пахта ва ғалла (23210..., 23220..., 23204...) траншларини ҳам қабул қиламиз.
Мурожаат учун телефонлар: (8 371) 41-49-43, 135-71-87, 135-72-16 – Тошкент
(8 361) 533-12-83 – Тўрткўл тумани ваколатхонаси
(8 365) 502-27-29 – Шофиркон тумани ваколатхонаси
(8 366) 39-10-39 – Пастдарғом тумани ваколатхонаси

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2005 йил 26 июлдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:

1 Австралия доллари	855,96	1 Польша злотийси	328,72
1 Англия фунт стерлинги	1950,05	1 СДР	1634,15
1 Дания кронаси	181,46	1 Туркия лираси	839,73
1 БАА дирҳами	305,69	1 Швейцария франки	866,23
1 АҚШ доллари	1122,72	1 ЕВРО	1353,21
1 Миср фунти	194,75	10 Жанубий Корея вони	10,96
1 Исландия кронаси	17,29	10 Япония иенаси	100,66
1 Канада доллари	922,15	1 Россия рубли	39,28
1 Хитой юани	138,42	1 Украина гривнаси	222,32
1 Малайзия ринггити	298,75		

*** Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.**

УГОЛЬ бпк - | ЦЕМЕНТ(Охангарон) 47,8 ▲ + 0,8 | АРМАТУРА 386,5 ▼ - 6,3 | Символы цен: ▲ + Увеличилась; ▼ – Снизилась; ± не изменилась; +0,0 на сколько сум | Сум/кг | Средневзвешенные цены за неделю для заключения прямых договоров на сайте: UZEX.COM УзРТСБ

"Пахта Банк" тизимида 2005 йилнинг I ярим йиллиги давомида банк тизимини янада эркинлаштириш ҳамда ислоҳ қилиш соҳасида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари ва Вазирлар Маҳкамаси қарорларининг ижросини таъминлаш ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримовнинг шу йилнинг 28 январида бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик Палатаси ва Сенатининг Қўшма мажлисидаги маърузаларида ҳамда 2005 йил 7 феврал куни Оқсарой Қароргоҳида Ҳукуматимизнинг янги тайинланган аъзолари билан ўтказган кенгашида белгилаб берилган устувор йўналишлардан ва Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил I чорак якунларига бағишлаб ўтказилган йиғилишида берилган кўрсатмалардан келиб чиқиб, муайян ишлар амалга оширилди.

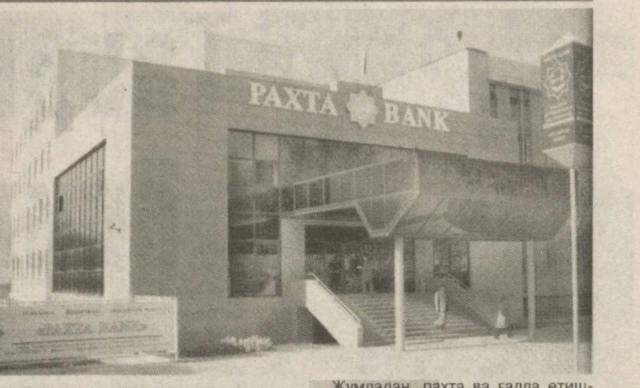

"Пахта Банк":
Ислоҳот ва эркинлаштириш самараси

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 15 апрелдаги "Банк тизимини янада ислоҳ қилиш ва эркинлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ҳамда "Нақд пул муомаласини такомиллаштириш ва банкдан ташқари айланмани қисқартиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорларининг бажарилишини таъминлаш мақсадида тадбирлар ишлаб чиқилиб, изчил амалга оширилмоқда.

Ўтган ярим йиллик давомида банкнинг даромадлилигини, ликвидлилигини ошириш, активлари сифатини яхшилаш, пул муомаласини мустаҳкамлаш, кичик бизнес субъектларини молиявий қўллаб-қувватлаш каби масалалар Бошқарув йиғилишларида мунтазам муҳокама этиб борилди.

Ҳисобот даврида банк фаолияти Банк Кенгаши томонидан тасдиқланган кредит, эмиссия, инвестиция сиёсатларининг 2005 йилга мўлжалланган етакчи йўналишлари асосида амалга оширилди.

Шунга кўра, 2005 йилнинг I ярими давомида Банкнинг капиталлашув даражасини оширишга, янги банк хизмат турларини жорий қилишга ва минибанклар очиш орқали мижозлар сонини кўпайтиришга ҳамда банкнинг ахборот тизимини такомиллаштиришга, пластик карточкалар орқали ҳисоб-китоблар ҳажмини ўстиришга қаратилган тадбирлар амалга оширилди. Буларнинг натижасида банк фаолиятининг асосий иқтисодий кўрсаткичлари ўсди.

Хусусан, банкнинг жамланма капитали 2005 йилнинг 1 июл ҳолатига кўра 53 миллиард сўмни ташкил этди ва 2004 йилнинг 1 июлига нисбатан 5,2 миллиард сўмга ёки 9,8 фоизга ҳамда жорий йилнинг бошига нисбатан эса 1,8 миллиард сўмга ёки 3,4 фоизга ўсди.

"Пахта Банк" қимматли қоғозлар бозорида ҳам фаол иштирок этиб келмоқда. 2005 йил 1 июл ҳолатига қараганда, банкнинг қимматли қоғозлар портфели 7,3 миллиард сўмни ёки банк активларининг 1,6 фоизини ташкил этади. Шундан Давлат қисқа муддатли облигациялари 3 миллиард сўмни ёки қимматли қоғозлар портфелининг 41,7 фоизини, Давлат ўрта муддатли облигациялари 478 миллион сўмни ёки қимматли қоғозлар портфелининг 6,5 фоизини, инвестицияга йўналтирилган маблағлар миқдори 3,1 миллиард сўмни ёки қимматли қоғозлар портфелининг 42 фоизини, корпоратив облигациялар 660 миллион сўмни ёки қимматли қоғозлар портфелининг 9 фоизини ташкил қилади. Жорий йилнинг январ-июн ойлари давомида банкнинг 1036,8 миллион сўмлик депозит сертификатлари жойлаштирилди.

Юридик ва жисмоний шахсларнинг бўш пул маблағларини банк депозитларига жалб қилиш орқали банкнинг ресурс базасини кўпайтириш ҳисобига кредит бериш имкониятларини кенгайтириш юзасидан ҳам фаол ишлар олиб борилди.

Хусусан, 2005 йилнинг I ярим йиллиги мобайнида "Пахта Банк" томонидан аҳолига нисбатан юқори фоизли омонатлар таклиф этилиб, бу йўналишда тегишли чора-тадбирлар амалга оширилди. Жумладан, янги омонат турлари жорий этилди. Натижада, омонатлар орқали жалб қилинган аҳолининг бўш пул маблағлари ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,3 баробар, жорий йилнинг бошига нисбатан эса 118 фоизга ўсди.

Жалб этилаётган маблағлар ҳажмини ошириш асосида жорий йилнинг ўтган чорагида банк хизматлари кўламини янада кенгайтиришга эришилди.

Банкнинг ресурслар базаси ҳисобот даврига 480,5 миллиард сўмни ташкил этиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 231,9 миллиард сўмга ёки 193 фоизга ҳамда йил бошига нисбатан 260,9 миллиард сўмга ёки 219 фоизга ўсди.

Жумладан, кредит қўйилмаларининг ҳажми 388,1 миллиард сўмни ташкил этиб, ўтган йилнинг 1 июл ҳолатига 213 фоизга ёки 179,3 миллиард сўмга, жорий йил бошига нисбатан 219 фоизга ёки 184 миллиард сўмга ортди. Ушбу кредитлар Марказий банкнинг амалдаги тартиби асосида таснифланди. Мазкур жараёнда хавф-хатарларнинг даражасини пасайтириш мақсадида активлар ва кредит портфели муқобил даражада диверсификация қилинди.

"Пахта Банк" томонидан 2005 йилнинг I ярими давомида ҳукумат қарорлари ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 3 январдаги мажлиси баёнида белгилаб берилган вазифалардан келиб чиққан ҳолда тадбиркорликни ривожлантириш, деҳқон, фермер хўжаликларини, кичик бизнес субъектларини молиявий қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилди ва бу йўналишдаги ишлар янада фаоллаштирилди.

Айни кунларда банк филиаллари томонидан хизмат кўрсатилаётган кичик бизнес субъектлари сони 96838 тани ташкил этди, йил бошига нисбатан 13630 тага кўпайди.

2005 йилнинг 1 июл ҳолатига "Пахта Банк" бўйича кичик бизнес субъектларига банкнинг ўз маблағлари ҳисобидан 7962,7 миллион сўм кредит ажратилиши режалаштирилган бўлиб, амалда 9979,8 миллион сўм ёки режа 125 фоизга бажарилди.

Жорий йилнинг I ярми давомида кичик бизнес субъектларининг 3624 та лойиҳаси молиялаштирилди, уларга берилган кредитларнинг умумий ҳажми 11,8 миллиард сўмни ташкил этди, шундан банкнинг ўз ресурслари ҳисобидан 9,9 миллиард сўм, Бюджетдан ташқари жамғармалар ресурсларидан 1,8 миллиард сўм ажратилди. Мазкур субъектларга барча молиялаштириш манбалари ҳисобидан ажратилган кредитларнинг умумий миқдори 2004 йилнинг 1 июл ҳолатига нисбатан 1,6 миллиард сўм ёки 116 фоизга ўсди.

Деҳқон ва фермер хўжаликларига банк хизматларидан фойдаланишда қулайликлар яратиш билан бир қаторда уларнинг фаолиятини ривожлантириш учун молиявий қўллаб-қувватлаш борасида банк томонидан ҳам маълум ишлар амалга оширилди.

Хусусан, деҳқон ва фермер хўжаликларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлашни йўлга қўйиш мақсадида 6,5 миллиард сўм кредитлар ажратилди. Бу кўрсаткич 2004 йилнинг 1 июл ҳолатига таққосланганда 1,4 миллиард сўмга ёки 127 фоизга ўсди.

Ҳисобот даврида "Пахта Банк" томонидан кичик бизнес субъектларига, фермер хўжаликларига ажратилаётган микрокредитлар ҳажми янада ортди. 2005 йилнинг 1 июл ҳолатига берилган микрокредитлар 6,4 миллиард сўмни ташкил этди. Уларнинг 5,4 миллиард сўми ёки 83 фоизи банкнинг ўз маблағлари ҳисобидан, 1 миллиард сўми ёки 17 фоизи бюджетдан ташқари жамғармалар маблағлари ҳисобидан берилди. Ажратилган микрокредитлар 2004 йилнинг 1 июл ҳолатига нисбатан 1,31 миллиард сўмга ёки 124 фоизга кўпайди.

Банкнинг имтиёзли кредитлаш жамғармаси маблағлари ҳисобидан 2004 йилнинг 1 июл ҳолатига 9 миллиард сўм кредит ажратилган бўлса, 2005 йилнинг I ярми якунига келиб ушбу кўрсаткич 10,6 миллиард сўмга етди, яъни 1,6 миллиард сўмга ўсди.

Шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 10 сентябрдаги "Кичик корхоналар, деҳқон ва фермер хўжаликларини маблағ билан таъминлаш, моддий-техник таъминлаш, уларга божхона имтиёзлари бериш, банк хизматлари ва бошқа хизматлар кўрсатиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарорида акс эттирилган микрофирмалар ва кичик корхоналар, деҳқон ҳамда фермер хўжаликларининг бошланғич сармоясини шакллантириш мақсадида бюджетдан ташқари жамғармаларнинг кредит йўналишлари орқали кредитлар ажратилди.

Ушбу мақсад учун бюджетдан ташқари жамғармалар томонидан бошланғич (стартовый) сармояни шакллантириш учун ажратилган 1725,3 миллион сўм миқдоридаги маблағ тўлиқ молиялаштирилди ва 2004 йилнинг 1 июл ҳолатига нисбатан 178,7 миллион сўмга ёки 112 фоизга ўсди.

Бундан ташқари тадбиркорлар, кичик бизнес субъектларига банк кредитларидан фойдаланишда янада кенг имкониятлар яратиб бериш мақсадида қўшимча ресурслар жалб қилинди.

Хусусан, Европа Тикланиш ва Тараққиёт Банки билан кичик бизнес субъектларига ажратиш мақсадида 7 миллион АҚШ доллари миқдорида имзоланган кредит шартномасига мувофиқ 2005 йилнинг 1 июл ҳолатига жами 1,9 миллион АҚШ доллари банкнинг 7 та филиали томонидан тўлиқ ўзлаштирилди, шунингдек жорий йилнинг I ярмига 0,5 миллион АҚШ доллари миқдорида белгиланган режа 100 фоизга бажарилди.

Шунингдек, Осиё Тикланиш ва Тараққиёт Банки иштирокида кичик ва микро молиялаштиришни ривожлантириш мақсадида 7,5 миллион АҚШ доллари миқдорида имзоланган кредит шартномасига мувофиқ 2005 йилнинг 1 июл ҳолатига ажратилган жами 2,9 миллион АҚШ доллари тўлиқ молиялаштирилди, шунингдек 1 ярим йилликка белгиланган 1,3 млн. АҚШ доллари режаси 100 фоизга бажарилди.

Банк филиаллари томонидан тадбиркорлар ва кичик бизнес корхоналарига ажратилган кредитлар ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг ошиши ва қишлоқ жойларида истиқомат қилувчи аҳоли учун янги иш ўринлари барпо этиш имкониятлари яратиб берилмоқда.

Жумладан, кичик бизнес субъектларига берилган кредитлар ҳисобига 2005 йилнинг I ярми давомида янги иш ўринлари 7741 тага кўпайди ва уларнинг сони 56224 тани ташкил этди, яъни ўтган йилнинг 1 ярмига нисбатан 1850 тага кўпайди.

Кредитлар ҳисобига ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ва кўрсатилган хизматлар ҳажми 4483,6 миллион сўмни ташкил этиб, 2004 йилнинг 1 июл ҳолатига таққосланганда 739,6 миллион сўмга кўпдир.

Шу билан бир қаторда хорижий кредит линиялари маблағларини ўзлаштириш бўйича ҳам қатор ишлар амалга оширилди.

Лойиҳаларни хорижий кредит линиялари ҳисобидан молиялаштириш учун танлаб олишда асосий эътибор маҳаллий хом ашёни қайта ишлаган ҳолда импорт ўрнини босувчи ва экспортга мўлжалланган маҳсулотлар ишлаб чиқаришга йўналтирилган лойиҳаларга қаратилмоқда.

Буларнинг натижасида Республика ҳудудларига маҳаллий хом ашёни қайта ишлаб, импорт ўрнини босувчи ва экспортга мўлжалланган маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган асбоб-ускуналар, кичик цехлар келтирилиб, улар асосида мева шарбатлари, томат пасталари, макарон маҳсулотлари, минерал сувлар, мева концентратлари, полипропилен ип ҳамда полипропилен қоплар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 15 июндаги "Тадбиркорлик субъектлари томонидан тақдим этиладиган ҳисобот тизимини такомиллаштириш ва уни ноқонуний талаб этганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида"ги қарори Банкнинг Бош офиси ва барча филиалларида ўрганиб чиқилиб, давлат бошқаруви органлари ҳамда бошқа ташкилотлар томонидан белгиланган тартибда, амалдаги қонунларда назарда тутилмаган ҳар қандай ахборотни, шу жумладан ҳисоботлар, маълумотлар, маълумотнома ва хужжатларни талаб қилишларига йўл қўймайдиган тартиб ўрнатилиши белгиланган.

Мазкур қарор талабларидан келиб чиқиб, мижозлар билан тузилган ва тузиладиган банк ҳисобварағи шартномаларига тегишли ўзгартиришлар киритилди.

Ҳисобот йилида банкнинг ташқи иқтисодий фаолиятни ривожлантириш, валюта айирбошлаш шохобчалари фаолиятини такомиллаштириш, мижозларга кўрсатиладиган хорижий валютадаги хизматлар доирасини кенгайтириш йўналишида ҳам бир қатор ишлар амалга оширилди.

"Пахта Банк" томонидан 10 та хорижий давлатнинг 20 та банки билан вакил алоқалари ўрнатилиб, шулар асосида банк фаолиятининг барча турлари бўйича операциялар амалга оширилиб келинмоқда.

Ҳозирги кунда "Пахта Банк" тизимида 266 та валюта айирбошлаш шохобчаси мавжуд бўлиб, шулардан 26 таси Тошкент шаҳрида фаолият кўрсатиб келмоқда. Уларнинг сони 2004 йилнинг шу санасига нисбатан 69 тага, 2005 йилнинг 1 январига нисбатан 43 тага кўпайди. Барча валюта айирбошлаш шохобчалари Марказий банкнинг ягона электрон тармоғига уланди ҳамда Марказий банкнинг "Айирбошлаш шохобчалари тўғрисида"ги Низомига биноан фаолият юритмоқда. Ушбу валюта айирбошлаш шохобчалари зарур кунлик ҳужжатлар, қатъи ҳисобда турувчи бланклар, техник жиҳозлар ҳамда сўм ва чет эл валютасидаги кунлик бўнаклар билан таъминлаб борилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Пул массаси ўсишини чеклаш ва молия интизомига риоя этиш масъулиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони ҳамда 2005 йил 15 апрелдаги "Нақд пул муомаласини такомиллаштириш ва банкдан ташқари айланмани қисқартиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорини, Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 5 августдаги "Пул маблағларини банкдан ташқари муомаласини янада қисқартириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ва 2004 йил 24 сентябрдаги "Пластик карточкалар асосида ҳисоб-китоб қилиш тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорлари талаблари асосида 2005 йилнинг I ярми давомида тўлов пластик карточкаларидан фойдаланишни кенгайтириш ҳисобига нақд пулсиз ҳисоб-китобларнинг ҳажми янада ўстирилди.

2005 йилнинг I ярми давомида банкнинг барча вилоят бошқармалари пластик карточкалар билан DUET дастурининг янги 4,7 версияси билан ишлашни бошлади. Банкнинг 137 филиалида пластик карточка хизмат тури ташкил этилди.

2005 йилнинг 1 июл ҳолатига «Пахта Банк» тизимида банкоматлар сони 20 донани, терминаллар сони 1520 донани, пластик карточкалар сони 260953 донани ташкил этди. Банкоматлар сони ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 6 тага ёки 1,4 баробарга, терминаллар сони 1222 тага ёки 4 баробарга ҳамда жойлаштирилган пластик карточкалар сони 251944 тага ёки 28 баробарга кўпайди.

Натижада 2005 йилнинг 1 июл ҳолатига пластик карточкаларга жалб қилинган маблағлар миқдори жами 7 миллиард сўмни, мазкур ҳисобварақлардаги қолдиқ миқдори 2,8 миллиард сўмни ташкил этди.

Қишлоқ хўжалигида ўтказилаётган иқтисодий ислоҳотлар учун энг қулай шароитларни яратиб бериш ҳамда мазкур тармоқда ўтказилаётган иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва тараққиёт омили ҳисобланган фермер хўжаликларини ривожлантиришга "Пахта Банк" яқиндан кўмаклашмоқда.

Чунончи, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 24 декабрдаги "2005-2007 йилларда фермер хўжаликларини жадал ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 607-сонли қарори ижросини таъминлаш мақсадида Бошқарувнинг 2005 йил 7 январдаги буйруғи қабул қилиниб, уни амалга ошириш бўйича чора-тадбирлар дастури ишлаб чиқилди ва ижроси таъминланмоқда.

Мазкур дастурга асосан Молия вазирлиги ҳузуридаги Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ҳисоб-китоб жамғармаси ҳамда Марказий банкка «Фермер хўжаликларининг давлат эҳтиёжларига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш харажатларини молиялаштириш тартиби»ни ва «Бўлғуси ҳосилни гаровга олган ҳолда тижорат банклари томонидан кредит бериш» тартибларини такомиллаштириш юзасидан таклифлар берилди.

Шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 24 декабрдаги қарорига мувофиқ ширкат ва фермер хўжаликларига давлат эҳтиёжлари учун қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш харажатларини молиялаштиришнинг имтиёзли кредитлаш механизмини ўргатиш юзасидан вилоятларда қишлоқ хўжалик корхоналари, жумладан, фермер хўжаликлари иштирокида семинарлар ўтказилиб, банк филиаллари тегишли меъёрий ҳужжатлари ҳамда кредит шартномаларининг намунавий нусхалари билан таъминланди.

2005 йилда пахта ва ғалла етиштириш харажатлари учун қишлоқ хўжалик корхоналарига имтиёзли кредитлар ажратиш мақсадида аввало улар билан тайёрлов корхоналари ўртасида тузилган контрактация шартномаларига асосан уларнинг йиллик кредитга бўлган талаблари аниқланиб, шунга кўра улар томонидан ойма-ой тақдим этилган буюртмаларига биноан кредитлар ажратилмоқда.

Жумладан, пахта ва ғалла етиштириш харажатлари учун жорий йилнинг I ярим йилликда жами 168,7 миллиард сўмга буюртма берилиб, шу миқдорда ажратилган маблағлар тўлиқ молиялаштирилди.

Шундан, 61171 та қишлоқ хўжалик корхоналарига 168,7 миллиард сўм ажратилган имтиёзли кредитлардан пахта етиштириш харажатлари учун 27,5 миллиард сўм иш ҳақи, 52,2 миллиард сўм минерал ўғит, 26,6 миллиард сўм ёқилғи мойлаш материаллари, 23,9 миллиард сўм МТП (муқобил МТП) хизматлари ва 11,6 миллиард сўм бошқа харажатлар учун йўналтирилди.

Жорий йилнинг ғалла етиштириш харажатлари учун 2004 йил октябр ойидан бошлаб ҳозирги кунга қадар жами 27700 та фермер хўжалигига уларнинг буюртмаларига асосан 8237 миллион сўм имтиёзли кредитлар ажратилиб, белгиланган мақсадлар учун тўлиқ молиялаштирилди.

Жумладан, ажратилган кредитларнинг 1003 миллион сўм иш ҳақи, 2216 миллион сўми минерал ўғит, 2771 миллион сўми ёқилғи мойлаш материаллари, 1272 миллион сўми МТП (муқобил МТП) хизматлари ва 1551 миллион сўми бошқа харажатлар учун фермерларнинг ўз тўлов топшириқномалари асосида йўналтирилди ҳамда шу ҳажмлардаги кредиторлик қарзлари пайдо бўлишининг олди олинди.

Шунингдек, 2005 йил I ярмида фермер хўжаликларига қулайликлар яратиш, мижозларга намунали банк хизмати кўрсатиш мақсадида "Пахта Банк" томонидан маҳаллий шароитлардан келиб чиқиб, туман ҳокимликлари билан биргаликда атрофлича ўрганиб чиқилган ҳолда фермерларга қулай бўлган ҳудудларда 137 та минибанк ташкил этилиб, ҳозирда уларнинг умумий сони 469 тани ташкил этмоқда.

Шу билан бир қаторда банк маблағлари ҳисобидан лизинг амалиётлари кенгайтирилиб, уларнинг умумий ҳажми 3,9 миллиард сўмни ташкил этди. Шундан жорий йилнинг январ-июн ойлари давомида 1327,1 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик техникаси сотиб олиниб лизингга берилди.

Ҳисобот даврида "Пахта Банк" тизимида кадрлар тайёрлаш Миллий дастури талаблари асосида ходимларнинг малакасини ошириш, қайта тайёрлаш ва тизим учун ёш кадрлар тайёрлаш йўналишлари бўйича муайян ишлар олиб борилди. Хусусан, 2005 йилнинг I ярми давомида тизим бўйича жами 867 нафар раҳбар ва мутахассис ходимлар турли ўқув марказларида ўз малакасини оширдилар. Шулардан, 601 нафари раҳбар ва мутахассис ходимлар, 266 нафари валюта айирбошлаш шохобчалари кассирларидир.

"Пахта Банк"нинг Бош офиси ҳамда жойлардаги филиалларида Тошкент Давлат Иқтисодиёт университети, Тошкент Молия институти, Тошкент банк ҳисоб-китоб ва Тошкент Банк коллежларининг 385 нафар талабаларининг амалиёт ўташлари ташкил этилди.

"Пахта Банк" Маркетинг ва матбуот хизмати.

ЯХШИ ХАБАР

Пахта очилди

Қорақалпоғистон республикаси хўжаликларида илк бор июл ойининг иккинчи ўн кунлигида пахта очилди.

Бу ҳолни энг аввало Элликқалъа туманидаги ал Хоразмий номли фермер хўжаликлар уюшмасида, шунингдек, Амударё туманидаги Ю.Ўрозбоев номли фермер хўжаликлари бирлашмалари далаларида кузатиш мумкин. 104 минг гектар ерда ғўза парвариш қилаётган Оролбўйи деҳқонлари учун бу мўл ҳосилдан нишона.

А. ИСКАНДАРОВ

Имтиёзли кредит

Ҳозирда Избоскан туман Луғумбек қишлоғида оилавий тадбиркорликни ривожлантириш, кам таъминланган оилаларга эътибор ҳамда қўшимча ишчи ўринлари яратиш борасида ўрганса арзигулик ишлар бажарилмоқда.

Қишлоқ аҳолиси 14168 нафардан иборат. Мавжуд 5 маҳаллада 4061 та оила бор. 46 та кам таъминланган оилаларга имтиёзли кредитлар берилмоқда. Бу маблағлар асосан оилавий чорвачилик, паррандачилик, асаларичилик, миллий ҳунармандчилик билан шуғулланиш истагини билдирган фуқароларга ажратилмоқда. Натижада қишлоқ аҳолисида 93 фуқаро иш билан таъминланди. Ровот маҳалласида Гулшаной Ўлжаева 6 нафар шогирди билан миллий кийим-кечаклар ва зардўзлик буюмлари тикишни йўлга қўйди.

Анваржон ҲАЛИМОВ

Маърифат сарчашмалари

Бугунги кунда Сирдарё вилояти ўрта махсус, касб-ҳунар таълими бошқармаси тасарруфида жами 32 та ўқув муассасалари мавжуд бўлиб, 2 та академик лицей ва 30 та касб-ҳунар коллежларида 21838 нафар ўқувчи таҳсил олади. Академик лицейларда тўртта, касб-ҳунар коллежларида 59 та йўналиш бўйича 40 дан зиёд фан номзодлари, 1569 нафар юқори тоифали педагоглар фарзандларимизга таълим бериб, касб-ҳунар ўргатишмоқда.

–Ёшларимизни билимли, шу азиз Ватанга меҳр-муҳаббатли, садоқатли қилиб тарбиялаш зиёкорларимизнинг шарафли вазифаси, - дейди Сирдарё вилояти ўрта махсус касб-ҳунар таълими бошқармаси бошлиғи Рустамбек Турдиев. – Ҳунарни пухта эгаллаган йигит-қизларимиз шу юртнинг равнақи, ободлиги, тинчлиги учун ёниб яшаса, астойдил меҳнат қилса, бу бизнинг қувончимиз. Мустақиллик йилларида юртимизда юзлаб замонавий коллежлар, лицейлар қад кўтарди. Улар янги ўқув технологиялари, жиҳозлари билан таъминланди. Чет эллик касбдошлар билан мустаҳкам алоқалар боғланди. Кўпгина ўқитувчилар Япония, Корея, Хитой, Германия, Дания, Англия каби мамлакатларда тажриба орттириб қайтдилар, бу билим ва кўникмаларини амалиётда қўлламоқдалар. Ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги туфайли ҳар бир туманда 3-4 тадан турли йўналишлардаги касб-ҳунар коллежлари фаолият кўрсатмоқда.

Зиёкор

Янгиердаги қурилиш ва коммунал хўжалик касб-ҳунар коллежи ўзининг бой тарихига эга. Бундан қирқ йил муқаддам Мирзачўл коммунал-қурилиш техникуми ташкил этилиб, унинг асосий вазифаси чўлни ўзлаштираётган корхоналарга малакали мутахассислар етказиб бериш эди. Ўқув юрти ушбу вазифани аъло даражада бажарди ва Мирзачўлни ўзлаштириш тарихида ўз номини заргал ҳарфлар билан ёзиб қўйди. Бу даргоҳни битирган минглаб ёшлар чўлни обод қилишда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Ўзбекистон ўз мустақиллигини қўлга киритгандан сўнг, ўқитиш, таълим беришнинг янги шакллари кириб кела бошлади. Ўқув юрти жамоаси бу соҳада ҳам замон билан ҳамнафас бўлди. 1992 йилда техникум Янгиер қурилиш иқтисод коллежига айлантирилди. Бозор иқтисодиётига ўтиш даври учун зарур бўлган маркетинг, молиячи, иқтисодчи каби мутахассисликлар бўйича кадрлар тайёрлаш йўлга қўйилди. Энг муҳими, "Таълим тўғрисида"ги Қонун ва "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури" коллеж ҳаётида катта бурилиш ясади. 2000 йилда ўқув биноси, ётоқхона, ошхона тўлиқ реконструкция қилинди, янги устахона қуриб битказилди, спорт комплексининг қурилиши тугалланди. Ўқув юрти Янгиер қурилиш ва коммунал касб-ҳунар коллежига айлантирилди.

–Ҳар бир ўқув даргоҳида таълим-тарбия, маънавият ишларининг қанчалик замонавий талабларга мос ташкил этилиши бевосита ўқув юрти раҳбарининг ташаббускорлиги, изланувчанлиги, талабчанлигига боғлиқ, - дейди бошқарма бошлиғи Рустамбек Турдиев. – Янгиер қурилиш коммунал хўжалик касб-ҳунар коллежи директори Расул Ҳожиев ана шундай ташаббускор раҳбар сифатида зиёлилар орасида обрў-эътибор қозонган.

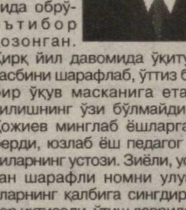

Қирқ йил давомида ўқитувчилик касбини шарафлаб, ўттиз беш йил бир ўқув масканига етакчилик қилишнинг ўзи бўлмайди. Расул Ҳожиев минглаб ёшларга сабоқ берди, юзлаб ёш педагог ўқитувчиларнинг устози. Зиёли, устоз деган шарафли номни улуғлашни уларнинг қалбига сингдирди. Бозор иқтисоди, ўтиш даврида айрим ўқитувчилар доскани пештахтага айлантириб соҳани алмаштириб кетганликлари сир эмас. Аммо фидойи устозлар ҳамон сафда, уларнинг касбга садоқатлари ҳамиша ёшларга ибрат бўла олади.

Бугунги кунда коллежда республикада ва хорижда ишлаб чиқарилган замонавий ўқув-лаборатория анжомлари билан жиҳозланган 58 та ўқув хонаси, шу жумладан, 2 та компьютер синфи, 7 та лингафон хонаси мавжуд. Коллеж устахонаси ва лабораторияларида "Нек-сия", "Дамас", "Хундай" автомобилларининг Корея Республикасидан келтирилган ишловчи моделларини, автомобилларга техник хизмат кўрсатиш ва уларни таъмирлаш учун мўлжалланган асбоб-ускуналарини кўриш мумкин.

Ўтган давр мобайнида ўқув юртини 15 мингдан зиёд ёшлар битириб чиқди. Улар қурувчи сантехниклар, уй-жойдан фойдаланиш бўйича техник бухгалтерлар, иқтисодчилар, молиячи, маркетинг, ҳуқуқшунос, газ таъминоти тизими, қурилиш-машиналари, автотранспортдан фойдаланиш ва уларни таъмирлаш бўйича усталардир. Ўқув юрти битирувчилари орасида жамоат арбоблари, йирик тадбиркорлар, корхона раҳбарлари, етук мутахассис ва муҳандисларни учратиш мумкин.

Айни пайтда коллежда ўнта йўналиш бўйича 900 дан зиёд ўқувчи таълим олмоқда. Уларга 25 та ихтисослик бўйича касб-ҳунар ўргатилмоқда. Албатта, ўқув-тарбия ишларининг сифати ўқитувчиларнинг малакаси, илмий педагогик салоҳиятига боғлиқ бўлади. Ўқув юртимизда тажрибали устозлар М.Мардов, Х.Турдиқулов, Б.Холмуродов, Х.Азимов, Ж.Примқулов, А.Каримов, Б.Истамов, Н.Биболаев, С.Хожиев, директор ўринбосари Р.Тўйчиевлар бугун ҳам ўз меҳнатлари билан ўрнак бўлиб, ёшларимизга билим ва маҳоратларини ўргатиб келмоқдалар. Коллежга 1971 йилдан буён директорлик қилиб келаётган, қишлоқ хўжалиги фанлари номзоди, Ўзбекистон ўрта махсус касб-ҳунар таълими аълочиси Р.Ҳожиев раҳбарлик қилиб келади. Ўз ҳаётини ёшлар тарбиясига бағишлаган бу инсон шу даргоҳни обод қилиш, энг замонавий, энг муҳташам ўқув юртига айлантириш борасида тинмай ташаббускорлик кўрсатаётир. Директор ўринбосарлари А.Абдуқодиров, Равшан Холмуродов, Мавлон Наимовлар ўқув-тарбия ишларини ташкил этишда устозга яқиндан ёрдам беришаётир. Айни пайтда коллежда 75 нафар олий маълумотли ўқитувчи ва 8 нафар муҳандис педагог таълим бермоқда. Уларнинг тўрт нафари фан номзоди, 12 таси олий тоифали ўқитувчидир.

Айтгил, дўстим, нима қилдик Ватан учун?

Устоз Расул Ҳожиев янгиликка интилувчан раҳбар, - дейди доцент, коллеж услубчиси Олимжон Давронов. – Бундан бир неча йил олдин тест сўровлари ўқув жараёнига жорий этила бошлаган пайт эди. Расул ака мени чақириб, тестлар фақат умумтаълим фанлари учун тузилаётганлиги, махсус фанлар учун тестлар яратиш борасида ҳеч ким бош қотирмаётганини айтиб қолди. Бундан ташқари, "тестлардан халқ хўжалигида ҳам фойдаланиш мумкин эмасми" деган фикрни билдирди. Шундан сўнг изланишлар самараси ўлароқ", "Махсус фанлардан тест ва халқ хўжалиги" услубий қўлланмаси вужудга келди ва вилоят газеталарида тест ва халқ хўжалиги масалаларига бағишланган мақолалар эълон қилинди.

2002 йил ёз ойларида немис халқ университетлари уюшмасининг халқаро алоқалар институти вакиллари коллежимизда бўлиб, катта ёшлилар таълими ҳақида гапириб беришди. Биз бунга қизиқиб, ушбу институт билан алоқалар ўрнатдик. Натижада коллежимиз 2002-2004 йилларда ушбу институтнинг "Катта ёшлиларни ўқитиш" дастурида иштирок этди ва ишсизларни қайта тайёрлашни йўлга қўйди. Бу дастур орқали кўпчилик иш билан таъминланишга қулай касб соҳиби бўлдилар.

Билимдон ва иштиёқли ёшлар

Миллатимизнинг келажаги қандай бўлиши бугунги ёшларимизнинг олаётган билими ва тарбиясига боғлиқдир.

Президентимиз ёшларнинг маънавий тарбияси ҳақида гапириб "фарзандларимиз юрагида она-Ватанга, бой тарихимизга, ота-боболаримизнинг муқаддас динига соғлом муносабатни қарор топтиришимиз, уларнинг мафкуравий иммунитетини кучайтиришимиз зарур" деб таъкидлагани бежиз эмас. Коллежда маънавий-маърифий ишлар ана шу мақсадни амалга оширишга йўналтирилган, - дейди коллеж директори Расул Ҳожиев. – Бу билим зиммамизга катта масъулият юклайди. Элим деб, юртим деб ёниб яшайдиган, Ватан учун жон куйдираётган маънан бой, маърифатли ёшлар етказиб бериш бурчимиз. Ўқув юртимиз Янгиер шаҳрининг маданий ва маърифий марказларидан бири бўлиб келмоқда. Бугунги кунда коллеж кутубхонаси, маънавият ва маърифат, миллий истиқлол ғояси, Ўзбекистон Конституциясини ўрганиш хоналарида ўқувчиларимизга халқимизнинг бой маданий мероси, миллий қадриятларимизни ўрганадилар. Тўрт юз эллик ўринли санъат саройи, спорт мажмуаси ёшларга маданий ва жисмоний тарбия олиш имконини беради.

2004 йилда кураш бўйича Тошкентда ўтказилган турнирда жисмоний тарбия ўқитувчиси Ирода Оқбўтаева олтин, коллеж ўқувчиси Шаҳноза Қораева кумуш медални қўлга киритдилар. 2005 йилда Буюк Британияда ўтказилган Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов номидаги Халқаро турнирда коллеж ўқувчиси Алишер Бўронов кумуш медал соҳиби бўлди. Баркамол авлод – 2005 мусобақалари республика босқичида ўқув масканимизда таълим олаётган ёшлар фаол қатнашдилар.

Халқаро ташкилотлар ва чет давлатлар таълим муассасалари билан ҳамкорликни ривожлантириш мақсадида Корея Республикаси, Германия халқ университетлари миллий уюшмаси, Халқаро Евроосиё фонди билан яқин алоқалар ўрнатилди. Халқаро Евроосиё фонди томонидан эълон қилинган танловда Ховос, Меҳнатобод туманлари ҳамда Янгиер шаҳри тадбиркорларини тайёрлаш ва қайта ўқитиш лойиҳаси билан иштирок этиб совриндор бўлди. Бу лойиҳа асосида коллежда бизнес-мактаб ташкил этилди. Бизнес-мактаб халқаро Евроосиё жамғармасининг "Намунали сифат учун" олтин нишонига сазовор бўлган.

–Расул ака, мана қирқ йилдирки, ёшларга таълим бериб келаяпсиз. Ўз касбингиздан, фаолиятингиздан мамнунмисиз, - деб сўрайман у билан бўлган суҳбатда.

–Оиламиз зиёлилар хонадони десам янглишмайман. Акам Нарзулло Хожиев [illegible] умр йўлдошим Ғолиба ҳам ўқитувчи, фарзандларимиз ҳам изимиздан бораяпти. Зиммамизда ғоят шарафли ва масъулиятли вазифа бор. Бу ҳам бўлса ёшларимизни замонага мос, оқибатли, ватанпарвар қилиб тарбиялашдир.

–Айтгил дўстим, нима қилдик Ватан учун саволига қандай деб жавоб берардингиз?

–Биз Ватан олдида ҳамиша ўзимизни қарздор ва бурчли деб ҳис қилишимиз лозим. Қирқ йиллик муаллимлик фаолиятимда ёшларни тарбиялашда озми-кўпми камтарона ҳиссам борлигидан фахрланаман. Гоҳида кўча-кўйда, тўй-маъракаларда ёшлар "устоз" деб келиб сўрашишса, эсга олишса, демак шунча йиллик меҳнатим зое кетмабди деб ўйлайман. Ҳаммамизнинг ниятимиз, орзуимиз битта – шу гўзал юртимиз келажаги порлоқ, ривожланган мамлакатга айлансин.

Шу азиз Ватан барчамизники, унинг ютуғи ҳам, муаммоси ҳам ўзимизники. Модомики шундай экан, аввало унинг осойишталигини муқаддас билиб, азиз еримизнинг ҳар бир қаричини қадрлаб ишлашимиз лозим, деб ўйлайман. Айниқса, бу соҳада биз устозлар шахсий ибрат кўрсатишимиз керак бўлади.

Шомурод ХОЛМУРОДОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Қўрғонга кираверишда пайтида сойда пишқириб оқаётган сувга дуч келдик. Тоғлар қучоғида яширинган Катта Эжга қадам қўйдик. Тор, эгри-бугри тош йўллар ичкарига бошлайди. Бир-бирига кифт тираган чўққилар зангори осмонга бош қўйгандек эди.

Зиёли Абдуназар Набиев бу гўшанинг ҳар бир гиёҳи-ю, ҳар парча тошни умр бўйи кўзига суртиб келади, десак муболағаси йўқ. У тўғрисўз, юрт учун фидойи, тоғликларнинг аҳли дониши. Шу билан бирга Абдуназар ўз ўлкасининг билимдони.

Ғорикон ғорининг ғаройиботлари

МОЗИЙ

– Биз Фужак сойи билан бормоқдамиз, – дейди ҳамроҳим, – унинг узунлиги беш чақиримдан иборат. Бу сой ярмидан икки жилғага бўлинган. Уларнинг фақат бирида сув бор.

Кунжитранг, тиллоранг, оқ-қора, сарғишранг қоялар бир-бирига эртак сўзлашаётгандек гўё. Гап билан бўлиб, сувли жилғанинг охирига етиб борибмиз. Бу ерда уч-тўрт хонадон кўзга ташланади. Уларнинг томорқаларида ёнғоқзору, ўрикзорлар, олмазору шафтолизорлар тилло рангда жилоланиб турибди. Табиатнинг кўрку жамолига ҳам ҳайрат, ҳам ҳавас билан боқасиз.

Нурота тоғ тизмаларидаги Фужак тоғларининг узунлиги беш километр. Уларнинг баландлиги денгиз сатҳидан 1700-1800 метрни ташкил этади. Сувли жилғанинг чап томонидаги қалъа харобалари эътиборимизни тортди. Бу қалъа суғдийлар меъморий услублари асосида бунёд этилган бўлиб, деворининг эни бир метр. У энг силлиқ ва катта тошлар билан безатилган.

Қалъа ичига кирамиз. Унда битта кириш дарвозаси ва кичик орқа эшиги бор. Қалъа ўртасида, йўлак охирроғидаги уйларда суғд бойлари ва оқсоқоллари истиқомат қилган. Йўлакнинг кунчиқар томонида хизматкорлар ва фуқаролар учун хоналар қад ростлаган бўлиб, кунботар томонда молхона қолдиқлари мавжуд. Бу қўрғон ерлик аҳолининг ҳимоя воситаси саналган.

Қалъа тубида Фужак булоғи бўлиб, у секундига беш литр шифобахш тоза сув чиқаради. Қўрғонга боришда ўнг томонда жилғадан баландда Ғорикон ғори мавжуд. Ғориконнинг кириш жойи кичкина, бир метрни ташкил этади. Ичига қадам қўйсангиз, олтига олти метрли каттагина саҳна бор. Ғорнинг баландлиги 1,8-2 метрдан иборат. Саҳнадан ўтилгач, ичкарига қараб кетган лаҳмга кўзингиз тушади. Ер ости йўлидаги тошлар йиллар ўта борган сайин чўкиб қолган.

Айтишларича, мўғуллар босқини даврида улар тоғ-тошларни йўниб, уни эритиб темир олишган ва ундан ҳар хил иш ва уруш қуроллари ясашган экан. Ғорда ёқилган ўтнинг тутуни тоғ тепасидаги мўри билан қарийб 120 метр баландликдан сўнг ташқарига чиққан. Бу ўша даврнинг сирли хилқатларидир.

Бизнингча, Ғорикон ғорининг неча юз йилларга бориб тақалувчи сиру синоатларига ойдинлик киритиш учун археологик қазишмалар олиб борилса, айни муддао бўлар эди.

Фужак қалъасининг қадимийлиги шундан иборатки, бу ерда аҳоли кўпайгач, унинг бир қисми Зеҳнок қишлоғидаги Офат қўрғонига кўчиб ўтганлар. Таниқли олим, профессор Додо Нозилов бу қўрғон XIII асрда қурилганлигини ўз илмий ишларида таъкидлаган.

Офат қўрғони ҳақида шундай бир ривоят ҳам мавжуд. Қўрғон кишилари мард, қўрқмас ва жангда моҳир бўлишган экан. Улар мўғуллар босқини давригача мерганлар овлаган алқор ва кийиклар гўштини бир қозонда пишириб, баҳам кўрган эканлар. Мўғуллар келгач, Офат қўрғони аҳолиси уларга қарши муросасиз уруш олиб бориш учун тоғларда бошпана топган.

Ривоят қилишларича, кунларнинг бирида овчи оқ олқор отиб келиб, уни пишириб, мўғул аскарларига тортиқ қилибди. Босқинчилар овқатни талашиб-тортишиб ейишган. Маълум бўлишича, шу оқшом уларнинг ҳаммаси ўлиб қолган. Ажабо, оқ олқор гўштида қандай ҳикмат бўлган? Уни худди Танги юборгандай, ахир кийик оқ бўлмайди-да.

Қиссадан ҳисса шуки, бегуноҳ одамларга тиғ санчган, нияти нопок кимсаларнинг хонумони куйиши тайин. Ёвнинг қирилиши Офат қўрғонининг шуҳратини оширган. Шубҳасиз, тарихнинг биз билган ва билмаган сирли хилқатлари кишиларни мангу ҳайратга солаверади.

Ҳамдам ЭШОНҚУЛОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Зарбдорда шундай маскан бор...

Ёз мавсумида касб-ҳунар коллежлари ва бошқа ўқув юртлари ҳақида гап кетадиган бўлса, айрим кишилар "Ҳозир бу ерларда таътил пайти, суҳбатлашиш учун масъул кишиларни топиш қийин бўлса керак" деган фикрни билдиришади. Бу гапда маълум даражада жон бор, албатта.

Шундай билим масканларида ёзнинг атиги икки ойи давомида ҳаёт жўшқинлиги бирмунча пасаяди. Лекин шу даврда ҳам бундай ўқув даргоҳлари билимга чанқоқ ёшлар билан анча гавжум бўлади. Яъни янги ўқув йилига турли йўналишлар бўйича талабаларни ўқишга қабул қилиш жараёнининг устидан чиқиш мумкин. Бундан ташқари ўқув-тажриба хўжаликларида, соғломлаштириш оромгоҳларида ва бошқа жойларда лабораторияларда олинган билимларни амалий жиҳатдан тажрибадан ўтказиш, келгуси ишларга пухта тараддуд кўриш қизғин давом этади.

Жиззах вилоятидаги Зарбдор қишлоқ хўжалик касб-ҳунар коллежи фаолиятига назар ташласак, худди шундай манзаранинг гувоҳи бўламиз. Коллеж директорининг хўжалик ишлари бўйича ўринбосари Сайфиддин Маҳмудовни ўқув-тажриба хўжалигида ёшлар билан биргаликда 14 гектар ердаги пахтани озиқлантириш, суғориш билан машғул бўлиб турган пайтда учратдик.

–Коллежимиз асосан қишлоқ хўжалиги учун кадрлар тайёрлайди, – дейди у. – Шунинг учун ҳам ўқув жараёнида олинган билимларни тажрибада синаб кўриш, ҳар бир ишни амалда бажаришга кўникма ҳосил қилиш алоҳида аҳамиятга эга. Ўқув-тажриба хўжалигимизга 24,5 гектар ер ажратиб берилган. Ихтиёримиздаги Т-150К, ТТЗ-11-80, ТЛ-100 ва бошқа техника воситаларидан фойдаланган ҳолда пахта ҳамда ғалла етиштиришни ёшларга ўргатиш, уларнинг малака ҳосил қилишларига кўмаклашиш асосий мақсадимиздир. 2004 йили 51 тоннадан зиёд пахта етиштиргандик. Бу йил эса 26 тоннадан зиёд ғалла сотишга муваффақ бўлдик. Пахта ҳосилдорлигини 2005 йили 35 центнердан оширишни кўзлаганмиз. Тажриба хўжалигида ишларни кўнгилдагидек олиб бориш учун зарур шароитлар яратилган. Хусусан, ёшларимиз махсус жиҳозланган автобус билан таъминланганлар.

ИСЛОҲОТ

Зарбдор шаҳарчасининг Абдураҳмонов кўчасида жойлашган бу касб-ҳунар коллежи шу кунларда ўқув юртига кириш иштиёқида бўлган ёшлар билан гавжум. 720 талабага мўлжалланган мазкур билим масканида фермер-ўсимликшунослик, ЭҲМ оператори, бухгалтерия ҳисоби, автотранспортни ишлатиш ва таъмирлаш, ирригация, гидромелиоратив қурилиш машиналарини ишлатиш ва уларга техник хизмат кўрсатиш, агрономия, тикувчилик ва бошқа жами 11 йўналиш бўйича мутахассислар тайёрланади. Шунинг учун ҳам бу ерда билим олишга талабгорлар кўп.

–Билим масканимиз 1983 йили техника билим юрти сифатида ташкил топиб, 1996 йилдан бошлаб лицейга, 2001 йилдан эса Ўзбекистон Республикасининг "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури"га асосан касб-ҳунар коллежига айлантирилди, - дейди ушбу ўқув маскани директори Норбек Нушаров. – Касб-ҳунар коллежи бугунги кун талабларига жавоб бериши учун кўплаб амалий тадбирлар кўрилмоқда. Чунончи, Япония ҳукумати томонидан ажратилган 1 миллион АҚШ доллари миқдоридаги грант ҳисобидан ўқув маскани биноларини кенг миқёсда реконструкция қилиш ишлари амалга оширилди. Шунингдек, ўқув жиҳозлари, техника воситалари сотиб олинди. Ана шулар эвазига учта синф хонаси замонавий компьютерлар билан жиҳозланган. Лингафон хонаси, кимё, биология, физика лабораторилари энг зарур ўқув жиҳозлари ва қўлланмалари билан таъминланган. Бу борадаги ишларни янада такомиллаштириш мақсадида икки нафар ўқитувчимиз Японияда бўлишиб, тажриба алмашиб қайтишди. Ана шу ишларни ташкил этишда Худойберди Бўриев, Улмоной Файзуллаева, Зебохон Исломова, Ином Хўжабеков ва бошқа мутахассисларимиз намуна бўлмоқдалар.

Коллежда билим ва тажриба бериш билан бирга ёшларнинг жисмоний соғлом бўлиб камолга етишларига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу йил Тошкент вилоятида ўтказилган "Баркамол авлод" спорт ўйинларида коллеж талабаларидан Дилафрўз Жониқулова, Севара Кунгирбоева, Умида Абдуқодирова сингари волейболчи қизлар фаол қатнашдилар. Спортга меҳр қўйган Жамол Ашуров бу мусобақаларнинг бронза медалига сазовор бўлди.

12 мингдан зиёд турли дарсликлар, қўлланмалар ва бадиий адабиёт намуналари бўлган кутубхонада кўрик-танловлар ўтказиш анъанага айланган. Марғуба Жонузоқова, Феруза Худойберганова "Энг яхши китобхон" кўрик-танловида юқори ўринларни эгаллашди. Ёшлар зиё масканидаги муваффақиятларни таъкидлаш билан бирга ўзларининг айрим таклиф-мулоҳазаларини ҳам ўртага ташлашди. Хусусан, кутубхонада мустақилликкача бўлган даврда чоп этилган китоблар кўпчиликни ташкил этади. Истиқлол йилларида босиб чиқарилганлари эса бирмунча кам. Бундан ташқари кутубхона жаҳон адабиёти намуналари билан тўлдирилса, нур устига аъло нур бўлур эди.

Жиззах қўриғидаги Зарбдор қишлоқ хўжалик касб-ҳунар коллежини тугатган ёшлар бугунги кунда нафақат бу вилоятда, балки мамлакатимизнинг бошқа минтақаларида ҳам тармоқни ривожлантиришга муносиб улуш қўшмоқдалар. Ана шу билим ва тарбия масканида шаклланган анъаналар уларнинг ворислари томонидан муносиб давом эттирилаяпти.

Норқул МАМИРОВ

ИЗЛАНИШ

Чимбойнинг янги навлари

Қорақалпоғистон - жаҳондаги пахта экиладиган энг шимолий ҳудудлардан ҳисобланади. Ўлкага баҳор баъзан кеч келади, куз нисбатан барвақт бошланади. Орол денгизининг қуриши оқибатида эса кейинги ўн йилликларда об-ҳаво кескин ўзгарди. Бу мураккаб вазият селекционер олимлар зиммасига эртапишар, узун толали, касалликларга чидамли ғўза навларини яратиш, ишлаб чиқаришга татбиқ қилиш каби муҳим вазифаларни кўндаланг қилиб қўймоқда.

Тўғрисини айтганда бу машаққатли, айни пайтда хайрли юмушлар билан шуғулланаётган Чимбойдаги академик Шомурод Мусаев номли Қорақалпоғистон деҳқончилик илмий-тадқиқот институтининг бир гуруҳ олимлари қувонарли натижаларни қўлга киритишмоқда. Узоқ йиллик изланишлар самараси ўлароқ яратилган (XX асрнинг 70-90 йилларида) "Чимбой-3010", "Чимбой-3104", "Чимбой-4104" навлари пахтакорлар томонидан мамнуният билан қабул қилинган эди. Аммо бу навларнинг пишиб етилиши учун 130-150 кун талаб этилади. Мураккаб об-ҳаво шароитида деҳқончилик қилаётган қорақалпоғистонлик пахтакорлар эса селекционер олимлардан 115-120 кунда пишиб етиладиган ғўза навларини кутар эди.

Институт бўлим мудири, қишлоқ хўжалик фанлар номзоди У.Айтжоновнинг таъкидлашича, кейинги беш йилда бу борада яхши натижаларга эришилди. Яъни "Чимбой-3153", "Дўстлик-2", "Чимбой-3184", "Орол-2", "Чимбой-4137", "Чимбой-3512", "Чимбой-5018" навлари яратилиб тажрибада синаб кўрилди. Айниқса, "Чимбой-5018" нави истиқболли деб топилиб, Ўзбекистон Республикаси Давлат нав синаш ҳайъати томонидан рўйхатга олинди. Бу нав пахтакорлар кутганидек, 115-120 кунда пишиб етилади. Ҳосилдорлик гектарига 40 центнергача етади. Ҳар бир кўсак етти граммгача тош босади. Толаси 37,8 фоизга, тола узунлиги 33,4 миллиметргача тенг келади.

Шунингдек, сувга чидамли, тезпишар "Орол-2" навининг яратилиши чимбойлик селекционерларнинг соҳадаги яна бир ютуғидир. Янги нав, шубҳасиз Қорақалпоғистоннинг шимолий ҳудудларида ғоят қўл келади.

И. АБДУРАҲМОНОВ

Элнинг пули "чалпак"ми?

Бир тўйда ширакайф бўлиб қолган киши даврадан чиқмай "Андижон полкаси"га рақсга тушади. Тўй бошловчиси уни имлаб бир четга тортаркан:

- Ука, биров не умидлар билан йиғиниб тўй қиляпти. Илтимос, дилхиралик қилмасангиз, - деди.

- Ҳозир акахон, бир марта "Тановар"га ўйнай. Машшоқ, илтимос, энди "Тановар"ни чалинг!

Бу бир латифанамо гап, ибратли сабоқ ҳам. Негаки...

"Ёшлар" телеканалида намойиш этилаётган "Муҳаббат можароси" сериали кишига шу латифани эслатади. Қизиқ, "Муҳаббат қаҳваси", "...можароси"га айланибди. Гавёта эса Паломага!

Дастлаб бу бошқа фильмдир, қанчадан-қанча маблағ сарфлаб ўтган йили "Муҳаббат қаҳваси"ни, бугун эса айнан шу фильмнинг исмлари ўзгартирилган бошқа бир варианти сотиб олинмагандир, таржимаю дубляж учун минг-минглаб харажат қилинади, ахир, деб умид қилдик. Бироқ... "Муҳаббат можароси"нинг уч-тўрт қисмини кўргач, бу икки сериал битталигига ишондик. Наҳотки, мутасаддилар "Муҳаббат можароси", "Муҳаббат қаҳваси"нинг айнан ўзи эканлигини билишмаган бўлса? Ёхуд "эркин муҳаббат"ни тарғиб этувчи фильм шу қадар кучли, тарбиявий аҳамиятга эгамидики, унинг қаҳрамонларини гоҳ Палома-ю, Диего, гоҳ Гавёта-ю, Себастьян талқинида намойиш этиш шунчалар зарур бўлса? Яна қанчадан-қанча маблағ сарф этилишига нима дейсиз?

МУНОСАБАТ

Бу, оддий қилиб айтганда, томошабинларга нисбатан ҳурматсизлик эмасми? Бир фильмига икки бор сарфланган маблағга халқимиз руҳиятига мос, маънавиятимиз юксалишига, ёшларимиз тарбиясига ижобий таъсир қилувчи бирор янги фильм харид қилиш мумкин эди-ку? Бу ҳақда фильм олди-сотдиси билан шуғулланувчилар бир ўйлаб кўришганида яхши бўларди. Балки, ҳадеб "Тановар"га рақсга тушиш шарт эмасдир. Ҳар ҳолда, элнинг пули осмондан тушмайди, мақсадли харажатга нима етсин?! Сиз бунга нима дейсиз?

М.СУЛАЙМОНОВ,
журналист.

Ширкат ва фермер хўжаликлари раҳбарлари, тадбиркорлар диққатига!

"TEMUR-SHOXNODIR-SERVIS"
хусусий корхонаси:
- Пахта териш фартуклари, ишчи кийимлар, иш ҳамда сварка қўлқоплари, эркак ва аёллар либослари, чойшаблар, бежирим пардалар сотади;
- Турли панжаралар, дарвоза, эшиклар, асбоблар ва ностандарт дастгоҳларни сотади, янги буюртмалар қабул қилади.
Тел.: 22-94-88; 155-86-31; 23-10-15;
факс:23-58-53

Тошкент вилояти Бекобод туманидаги "ASQAR" хусусий боғдорчилик хўжалигига берилган бурчакли штамп йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов туманидаги 111-мактаб томонидан 9-синфни тугатганлик тўғрисида 2004 йил 26 июнда Рохатова Саида Алишеровна номига берилган V № 0972009 рақамли шаохдатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Товар сертификатланган
"ТЕХСЕЛЬСНАБ" МЧЖ
Тошкентдаги омборхонадан Россия ва Украина заводларида ишлаб чикарилган енгил ва юк автомобиллари хамда қишлоқ хўжалик (ғалласўриш комбайнн, тракторлар Т-150, МТЗ, МХ-135, ТТЗ) шиналарини таклиф қилади
Пул ўтказиш йули билан ғалла ва пахтанинг 23210, 23220 траншларини ҳам қабул қилади.
Тошкент ш., Чилонзор-2, Гагарин кўч., 26-уй
Тел.: 77 1210, 77 1451, 79 9468, 103 7234, 158 8575.
АЗ

Утерянный гос.ордер № 1643, выданный 15 декабря 1994 года на имущество ОАО "Санқуртаъмирлаш" Яккасарайского района г.Ташкента, считать недействительным.

ЧФ "STELLA-GUL" преобразуются в ООО "JASS-MUSIK", уставной фонд увеличивается с 300 000 тыс. сум до 400 000 тыс.сум. Притензии принимаются в течении двух месяцев со дня опубликования объявления. Тел.: 126-08-57.

Утерянный гос.ордер № 00-21/6835 от 10.08.1993 г. права собственности Йўлдошева Бахрамбая Ахмадовича на квартиру, считать недействительным.

Информация о намерении приобрести акции

1.Фамилия, имя, отчества инвестора – Арипов Рахмон Хакимович;
2.Полное наименование эмитента и его адрес – Открытое акционерное общество "Тошқурилишматериаллари ЛИТИ", г.Ташкент, ул.Пушкина, 66.
3.Тип приобретаемых акций – простые именные в безналичной форме;
4.Количество приобретаемых акций (штук) – 2000 штук.;
5.Объем приобретаемых акций (в процентах к общему объему уставного фонда общества) – 19,3 %.

Ширкат ва фермер хўжаликлари раҳбарлари, тадбиркорлар диққатига!
"Жомий" ОАЖ "Кондор" навли, 2-йил репродукцияли ГОЛЛАНДИЯ УРУҒЛИК КАРТОШКАСИНИ СОТМОҚДА.
Ҳисоб-китоб – турли шаклда. Телефонлар: 167-93-32; 132-22-63.

Ширкат ва фермер хўжаликлари, МТП раҳбарлари, тадбиркорлар диққатига!
ПОЛИПРОПИЛЕН ШПАГАТИ СОТИЛАДИ
"Узгаришагротаъминот" ОАЖ ўз корхонасида ишлаб чиқарилаётган беда пичани, буғдой сомонини боғлашда ишлатиладиган махсус полипропилен ип-шпагатини нақд пул ёки банк орқали маблағ ўтказиш йўли билан сотмоқда. Пресс-подборщикни ишлатишда қўлланиладиган бундай полипропилен шпагатлардан фойдаланиш чорва озуқасини тез ва сифатли йиғиштириб олиш имконини бериб, даромадингизга даромад қўшади.
Манзил: Тошкент шаҳар, Камол Шарипов кўчаси 5-уй.
Тел. 79-85-01, 79-85-02.

Фермер фойда кўраяпти, ширкат эса...

(Боши 1-бетда)

Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 24 декабрдаги "2005-2007 йилларда фермер хўжаликларини жадал ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига асосан Косонсой туманида ҳам бу йил учта ширкат хўжалиги тугатилди.

Бу "Испарон", "Деҳқонобод" ва "Намуна" ширкат хўжаликларидир. Чунки ана шу хўжаликлар бир неча йилдирки йилни фақат зарар билан якунлаётганди. Улар негизида тузилган 118 та фермер хўжалигига 5655 гектар ер майдони узоқ муддатга ижарага берилди. Шундай қилиб, Косонсойдаги фермер хўжаликлари сони 418 тага етди.

– Улар томонидан етиштирилаётган маҳсулот ҳажми ҳам ортиб бормоқда, - дейди туман қишлоқ ва сув хўжалиги бўлими бошлиғи Насимхон Убайдуллаев. –2003 йилда туманимизда етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг 17,5 фоизи фермерлар ҳиссасига тўғри келган бўлса, ўтган йили бу рақам 33 фоизга етди. Бу йил туманимизда етиштириладиган ғалланинг 59, пахтанинг эса 57 фоизи айнан қишлоқ мулкдорлари улушига тўғри келиши кутилмоқда.

Косонсойдаги Ё. Худойбердиев номли ширкат хўжалиги ҳам бундан бир неча йиллар аввал нафақат туманда, балки вилоятда ҳам ўзининг салмоқли ўрнига эга эди.

Масалан, хўжалик авваллари пахтаю ғалла бўйича режаларни туманда биринчилардан бажаришга муваффақ бўларди. Бироқ, сўнгги йилларда мазкур хўжаликда ҳам оқсоқлик сезила бошлади. 2003 йилда 1010 гектар майдонда пахта етиштириб, 23,5 центнердан ҳосил олишга эришилган бўлса, ўтган йили хўжаликда 19,9 центнердан "оқ олтин" йиғиб олинди. Кўриниб турибдики, ҳосилдорликнинг йилдан-йилга тушиб кетаётгани жиддий масалага айланиб бормоқда. Бу йил 706 гектар майдонда ғўза парвариш қилинаяпти. Далалардаги ниҳоллар ривожини эса кўнгилдагидек деб бўлмайди. Туман қишлоқ ва сув хўжалиги бўлими бошлиғи Н. Убайдуллаев бунинг сабабини май ойидаги тинимсиз ёғингарчиликлар билан боғлади. Табиат инжиқлиги сабаб экин ривожи 10-15 кунга кечикибди. Балки шундайдир.

Бу ширкат хўжалигига қўшни "Қўқумбой" ширкат хўжалиги ҳудудида жойлашган "Истиқбол" фермер хўжалигида эса манзара бутунлай бошқача. Табиий-иқлим шароити бир-бирига жуда яқин. Фермер Зокиржон Мусаев эса об-ҳаводан нолимайди. Чунки у табиатнинг бундай инжиқликларига кўп бор гувоҳ бўлган, шундай пайтда нима қилиш кераклигини ҳам жуда яхши билади. Шу боис ҳам унинг 119 гектар ердаги пахта майдонларида ғўза ривожи кўнгилдагидек.

1994 йили 101 гектар майдонда иш бошлаган фермер айни пайтда 300 гектар майдонга эгалик қилаяпти. Фермер 2004 йили пахтадан 26, ғалладан эса 50 центнердан ошириб ҳосил олишга эришди. Ҳар йили етиштирилган пахтанинг 98-99 фоизи биринчи навга қабул қилинади. Шунга кўра йил якунида олинган умумий даромад 110 миллион сўмни ташкил этди. Дастлабки йилларда хўжаликда меҳнат қилаётганлар сони 40 кишини ташкил этган бўлса, бугун улар 120 нафарга етди. Фермер хўжалиги ихтиёридаги 12 та техника ҳамма ишни бажаришда қўл келаяпти.

– Ерларимиз иккита ҳудудда жойлашган. Бири унумдор, иккинчиси эса анчагина маблағ, меҳнат сарф қиладиган жой. Аммо менга ишониб шунча ерни бериб қўйишибдими, қандай қилиб бўлмасин уддалашим керак. Чунки фермерликда дангасалик кетмайди, - дейди Зокиржон ака. – Фермер бу – ҳаммаси ўзиники дегани. Ўзингиз бир ўйлаб кўринг. Одам ўнг чўнтагидаги нарсани ўғирлаб, чап чўнтагига соладими? Йўқ, албатта. Ҳар нима қилмасин иккаласиям ўзиники. Ширкат хўжалигида эса бунақа эмас. Мен жуда яхши биламан, ғийбат бўлмасину ширкат хўжалиги раҳабарларининг унча-мунчаси ерга жон куйдиравермайди. Чунки улар ширкатни эмас, чўнтакни ўйлайди-да. Яширишнинг ҳожати йўқ, масалан, ўзим ҳам олдин бригадир бўлиб ишлаганман. Тўғриси, бепарво эдим. Топганимиз рўзғордан ортмасди. Эндичи? Мана қаранг, фермер бўлганимдан кейин оиламдан орттириб "Нексия" ҳам олдим. Меҳнатнинг меваси экан-да бу. Демакки, қанча яхши ишласак, ўзимизга шунча фойдали. Ҳукуматимиз биз каби фермерларга жуда катта имконият яратиб бераяпти. Ўттиз йилдан бери далада ишлайман. Очиғи, ҳеч қачон бу йилгидек таъминотнинг яхши бўлганини кўрмаганман. Банкка борсак пул нақд, уч фоизлик кредитни қийналмай оламиз. Буниям қўя турайлик, ўғитни даланинг тепасига олиб келиб беришяпти. Ростини айтай, илгари ҳеч бунақа бўлмаган. Эътибор degани шунчалик бўптида. Нефт маҳсулотларида ҳам камчилик бўлмади. Хуллас, энди фақат яхши ишлаш керак. Ахир ердан оладиган даромад ўзимизники-ю.

Газетада Президентимизнинг Фармонларини ўқиб жуда хурсанд бўлдим. Энди ортиқча текширишлардан қутилар эканмиз. Чунки баҳона қилиб келадиганлар кўп бўлади-да. Буниям қўя туринг, майли. Ҳар битта текширувчи билан ишни якунлагунча бирга юрасиз. Шуни ўзига қанча вақт сарфлайсиз. Оқибатда режалаштирган ишларингиз чала қолиб кетади. Бирор бир кичикроқ корхона очиб, иш юритишга ҳам иккиланарди одам. Ке қўй, тинч турай дердингиз. Шу текшир-текшир қийнаворарди-да. Энди буларга чек қўйилади. Бемалол кўнглимизга тугиб қўйган ишларимизни бажарамиз. Буям биз учун катта имконият, ғамхўрлик...

Шавкат ОРТИҚОВ
суҳбатлашди.

“Лазги”га ўйнаганда

Асрлар давомида сайқалланиб келаётган, янграса юракларга оташ солувчи “Лазги” куйининг “Олов”, “Дутор”, “Қайроқ”, “Сурнай”, “Гармон”, “Ўғлон бола”, “Чангак”, “Хива лазгиси” каби ўнлаб вариантлари бор.

МЕРОС

Мадрахим Шерозий, Нурмамат Болтаев, Комилжон Отаниёзов каби машҳур санъаткорлар халқ ашулалари билан ижро этиладиган шўх, ўйноқи яллалар ва “Лазги” куйининг қўшиқчилик санъатини янада бойитдилар. Улар яратган яллали қўшиқларга илк бора Бекжон Мадримов, Султон Отаниёзов, Зариф Латипов, Қодир Жуманиёзов каби рақсолар рақсга тушганлар. Бу санъат дурдоналаридаги отишин жўшқинлик, завқ устоз хофиз, етук санъаткор Комилжон Отаниёзов қалбига бетакрор “Лазги” куйига ҳам сўз солиш истагини солган бўлса, ажаб эмас. Чунки ҳеч бир санъаткор бунга жазм қилолмаганди. 1960 йилларда саҳнамизда “Лазги”нинг илохий жарангига, рақсоланинг ўзига хос ҳаракатларига монанд устоз Комилжон аканинг сехрли овози янграй бошлади:

Қайси фалак буржининг меҳри нур анворисан,
Қайси садаф дуржининг гавҳари шаҳворисан.
Қайси хўтан охусин нофаи тоторисан,
Қайси чаманзорнинг раъноси гулнорисан,
Сўйла манга, эй санам, кимни севар ёрисан?

Куй ва ҳаракатларга мос равишда ашула ҳам аста-секин пардаларда давом қилади ва “Лазги” яна шундай жўшқинлик билан тугайди.

“Яллали лазги”нинг пайдо бўлиши ҳақида унинг машҳур ижрочиси ва жонкуярларидан бири Ўзбекистон халқ артисти Гавҳар Матёқубова “Офатижон лазги” китобида шундай ёзади: “Буюк устозимиз Комилжон Отаниёзов рақс санъатининг ҳам чуқур билимдони эди. “Яллали лазги” сўз маънолари рақс ҳаракатлари орқали ҳам ифода этиши керак эди. Комилжон ака машқлари пайтида рақсоналарнинг яллали сўзини ёд олган-олмаганини сўрардилар. Ҳар бир сўзни рақс элементлари орқали бетакрор ижро этишни, рақс характерини образлар орқали кўрсатишни ва шу куй ичида ялланинг талаб қилар эди. Унинг бу шартлари раққосани кўп изланишга, бетакрор муқом, ҳаракатларни топиб, янгилик яратишга олиб келарди. Устоз мана шу имтиҳонлардан ўтган раққосаларга “Лазги”га ўйнашга рухсат берарди”.

“Лазги” куйига боғланган илк сўз Комил Хоразмийнинг “Кимнинг севар ёрисан” шеъридир. Комилжон ака унга “Эй қора кўз бўй, бўй, эй, қора кўз гал бери” нақоратини қўшиб, бу маънони кучайтириш, рақсни янги ҳаракатлар билан бойитишга олиб келган. 1960 йилларда “Яллали лазги”га асосан хотин-қизлар ўйинга тушган. Таниқли санъаткорлар Роза Сафаева, Саодат ..., Робияхоним Отажоновалар “Кимнинг севар ёрисан” ялласига хиром этиб, гўзал рақс услубларини яратдилар. Кейинчалик Гулчеҳра Мирзаева, Гулчеҳра Исмоиловалар уни янгича жилолар билан бойитишган.

Устоз Комилжон аканинг шогирдлари Олмахон Хайитова “Санинг ўзинг бир ёна”, Бобомурод Хамдамов “Гал-гал”, Ортиқ Отажонов “Хоразмнинг лазгиси”, Отахон Худойшукуров “Паранг рўмол”, Карим Раҳмонов “Ўйна-ўйна” каби лазги яллалари билан мухлисларни хушнуд этдилар. Бу яллаларнинг барчасида Комилжон Отаниёзов қўшиғидаги “Эй қора кўз бўй-бўй”, “Эй қора кўз гал бари” нақорати келтирилади. Бу аввало шогирдларнинг устозга эҳтиромидан, қолаверса, етук санъаткор Комилжон Отаниёзовнинг ҳар бир хониши, у яратган куй-қўшиқлар мангу ҳаётийлигидан далолат беради.

Холмурод ҚУРБОНОВ,
“Қишлоқ ҳаёти” мухбири.

(Боши 1-бетда)

Қовун қоқиларидан қанд-новвот ўрнида фойдаланишган. Бахтга қарши беш йилдирки, қовундан бебаҳра қолдик. Ўтган йилги маълумотларга кўра, Қорақалпоғистонда экилган қовунларнинг деярли ҳаммаси, тарвузларнинг 60, ошқовоқларнинг 10 фоизи зарарланган. Баъзи жойларда бу ҳол бодрингларда ҳам кўзга ташланмоқда. Ҳолбуки “Қорақалпоқларнинг асосий озиқ-овқати нима?” деб сўрашганларида ота-боболаримиз ғурур билан: “Уч ой қовуним, уч ой совуним (чорва), уч ой қобоғим (ошқовоқ), уч ой чавоғим”, деб жавоб беришган экан. Халқимизнинг асрлар оша миллий бойлигига айланган бу маҳсулотлар йилдан-йилга камайиб бораётгани ачинарли ҳол, албатта. Экологик офат туфайли чавоқ (балиқчилик) камайгани, чорвачилик соҳаси оқсаётгани маълум. Аммо, энди қовунга, ошқовоққа ҳам навбат етаётгани таассуфланарлидир. Бунинг сабаби нимада? Фикримизча, зараркунандаларга (қовун капалагига) қарши самарали кураш олиб боришдаги ўта бепарволигимиздир. Ҳақли савол туғилади, ҳозирги фан-техника кескин ривожланган бир пайтда қовун зараркунандаларини йўқотишнинг иложи бўлмаса? Тўғри, бу даврда агрокомплекс ходимлари соҳага тааллуқли олимлар билан бирга изланишлар олиб боришди. Бироқ қовун зараркунандаларига қарши курашишнинг илмий асосланган тавсиялари ҳали-ҳануз ишлаб чиқилгани йўқ.

2003 йил баҳорида Қорақалпоғистондаги номдор қишлоқ хўжалиги мутахассиси, фан доктори С.Шамшетов телевидениеда мавзуга оид қилган чиқишидан сўнг улар билан учрашган эдик.

–“Кеча қовунни зараркунандалардан ҳимоя қилиш юзасидан сўзларингизни эшитдик. Хўш, қовунни қачон еймиз?”, деб сўрадик ҳазил-чини аралаш. У киши “Худо хоҳласа, бу йил қовун мўл бўлади”, - дея жавоб берган эди.

Ўшандан буён мана икки йил ўтди...

Шунга амин бўлдикки, соҳа мутахассислари ҳалигача қовунларга қирон келтираётган зараркунанданинг капалак ёки пашша эканлигини ажратишолмасдан оворалар. Профессор Генжемурод Шомуродов билан суҳбатлашганимизда: “Шу соҳа олимлари, мутахассислари ҳамон мазкур зараркунандани “қовун капалаги”, деб ҳисоблаяптилар. Аслида у “қовун пашшаси”, - деган эди. Биологларнинг аксарияти “Бу жонзот Туркманистондан учиб ўтган”, - деган жавоб билан вазиятдан осонгина чиқишга шошилишади. У ҳолда нега қўшни Туркманистонда ҳар йили “Қовун сайли” катта байрам сифатида нишоналанади?..

Фикримизча, бу жонзот ҳудудимизда илгари ҳам “безарар” умр сурган. Кейин экологик офат натижасида яшаш учун курашнинг янги формасига ўтиб, полиз экинлари (қовун-тарвуз, ошқовоқ)нинг ашаддий кушандасига айланган бўлиши мумкин. Чунки олимларнинг аниқлашича, экологик ўта мураккаб шароитда баъзи жонзотлар мутантга айланиб, агрессив бўлиб қолади. Масалан, амераларнинг одамларга ҳужум қилиши, Бразилиядаги ёввойи ариларнинг мутантга айланиб, одамлар ҳаётига хавф солиши ва ҳоказо.

Қовун сайлига борамизми?

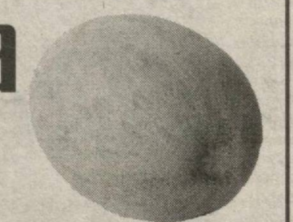

Бахтга қарши, беш йил мобайнида бизнинг олимларимиз қовун капалаги экологияси, анатомияси, физиологиясини ўрганиб, яъни капалак қандай, қачон, қаерда ўсади, кўпаяди, у нимани ёқтиради, нимани ёмон кўради, неча йил яшайди ва бошқа қатор шу каби долзарб саволларга аниқ жавоб топишга астойдил интилмади.

Яна бир масала. Хоразм вилояти ва Қорақалпоғистон Республикаси жанубий туманларида қовун пашшаси (капалаги)га қарши курашга оид илмий ку-

затишлар олиб бораётган аспирант Д.Ешчоновнинг таъкидлашича, мазкур қовун зараркунандаси Бухоро вилояти чегараларида ҳам учрамоқда. Демак, муаммо тезроқ ҳал қилишни, зараркунандага қарши самарали, изчил кураш олиб боришни талаб қиладиган мамлакат миқёсидаги алоҳида аҳамиятига молик масалалардан бирига айланаётир.

Шу йил май ойида Ўзбекистон Фан ва технология Маркази раҳбари, академик Пўлат Ҳабибуллаев билан бўлиб ўтган суҳбатда юқоридаги ҳолатлар хусусида сўз юритганимизда, у киши Қорақалпоқ қовунининг аҳамиятини ғоят юқори баҳолаб, шу пайтга қадар бу масалани ечиш йўлида ўзи раҳбарлик қилаётган ташкилотдан грант асосида маблағ олинмаганига, ҳатто шундай масала билан мурожаат қилинмаганига таассуф билдирди.

–Жуманазар оға, айтинг-чи, қовун капалаги ёхуд баъзи олимлар “қовун пашшаси” дея номлаган зараркунандага қарши бундан кейинги кураш асосан нималардан иборат бўлмоғи керак?

–Бу мураккаб муаммони қисқа фурсатларда ҳал қилишга Қорақалпоғистон Агрокомплекси ёки Фанлар академияси Қорақалпоғистон бўлими олимларининг кучи етмас-ов. Шу боис Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раҳбарлигида масалани фундаментал текшириш (ўрганиш) бўйича комплекс илмий кенгаш ташкил этиб, мазкур тармоқ билан шуғулланувчи олимларни бир ғоя атрофига тўплаш ва амалий ишларни бошлаб юбориш керак. Бунинг учун ҳукуматимиз лаборатория, тажриба далалари, етарли техника билан таъминлашига асло шубҳа йўқ.

Баъзи олимлар қовун зараркунандасига қарши курашда хориждан келтириладиган ҳар хил химикатлар фойдалироқ, деб ўйлашлари мумкин. Бу – осон йўл, аммо масалани атрофлича ҳал қилолмайди. Аксинча, муаммонинг ечимини топишда маҳаллий тажриба ва имкониятлардан келиб чиққан ҳолда, арзон, иқтисодиёт ривожланишига, аҳолининг бой-бадавлат яшашига мададкор бўладиган усулларни излаб топишни олимлар зиммаларига олишлари зарур. Бунда ҳозирги шароитда ҳам қовундан яхшигина ҳосил олаётган Элликқалъа, Тўрткўл, Беруний ва Амударё туманларининг баъзи деҳқонлари тажрибаларидан ҳам фойдаланиш керак. Акс ҳолда қовун сайли ўтказилишига бир неча ўнлаб қовун пишиғини кутишга тўғри келади.

Суҳбатдош:
Абдураҳмон ИСКАНДАРОВ,
“Қишлоқ ҳаёти” мухбири.

Софиядан икки медал билан

Софияда Европа, Осиё ва Американинг 22 давлатидан келган каратэчилар ўртасида халқаро турнир бўлиб ўтди.

Унда мураббийлар Нурхон Нафасов ва Михаил Голованов етакчилигида саккиз нафар спортчи Ўзбекистон шарафини ҳимоя қилди.

Улардан икки каратэчимиз Асрор Абулфатов ва Муҳаммадризо Расуловлар бронза медалларини қўлга киритди. Ўзбекистон каратэчилари учун олдинда ҳали Кипрда ўтадиган жаҳон чемпионати турибди. У ноябр ойи ўрталарида ўтказилади. Унгача эса вакилларимиз сентябр ойида Филиппин пойтахти Манилада ўтадиган халқаро турнирда ўз кучларини синаб кўради.

Қизлар курашни бошлади

Қибрайда 1987 йилда туғилган ва ундан ёш қизлар ўртасида футбол бўйича Ўзбекистон биринчилиги бошланди.

Олти жамоа иштирок этаётган мазкур беллашувларнинг 1-турида футболда камдан кам учрайдиган натижалар қайд этилди.

Яъни, “Андижанка” Бухоро вилояти жамоасини 25:0 ҳисобида мағлубиятга учратган бўлса, Наманган вилояти ва Қаршининг “Севинч” жамоаси ўртасидаги учрашув 11:0 ҳисоби қайд этилди. Қолган икки жамоа – Самарқанд вилояти ва пойтахтнинг “Олимпик” жамоаси ўртасидаги учрашувда 3:0 ҳисоби қайд этилди. Аслида бу ҳисоб ҳам халқаро футбол меъёрлари бўйича йирик ҳисобдаги натижа сифатида тан олинган.

Бир поғона юқорига

Халқаро футбол ассоциациалари федерацияси (ФИФА) терма жамоаларнинг янги рейтинг рўйхатини эълон қилди.

Ўзбекистон терма жамоаси олдинги ойдаги ўрнидан бир поғона юқорига, яъни 53-ўринга кўтарилган.

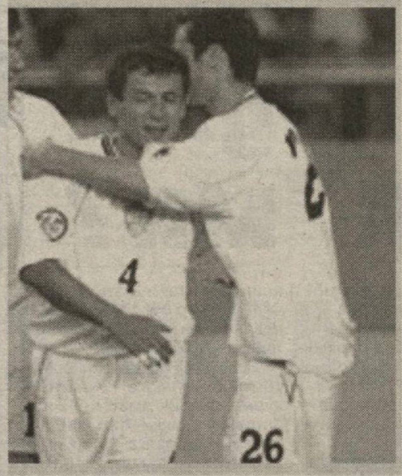

Бу натижани МДҲ давлатларига солиштирсак, Ўзбекистондан олдинги ўринларда Россия (30) ва Украина (36) терма жамоалари жой олган. Кучли учликни эса Бразилия, Аргентина ва Нидерландия каби дунёнинг етакчи термалари банд этган.

Цзю Хаттонга қарши

Профессионал бокснинг биринчи ярим ўрта вазнида собиқ жаҳон чемпиони Константин Цзю агар яна боксдаги фаолиятини давом эттирса, Буюк британиялик Рикки Хаттонга қарши реванш жангги ўтказишга тайёрлигини айтиб ўтди.

“Ҳозир, – дейди боксчи, – кейинги ҳаётим ҳақида ўйлаяпман. Агар яна профессионал

боксда фаолият юритсам, Хаттонга қарши жанг ўтказаман. Шунингдек, агар ғалаба қозонишимга ишонмасам, рингга чиқмайман”.

Айнан Цзю ва Хаттон ўртасида 4 июн куни Манчестер шаҳрида ўтказилган жангда россиялик боксчи мағлубиятга учраб, унвонидан маҳрум бўлганди. Лекин спортчининг онаси – Валентина Цзю ўғлини яна боксда фаолият юритишига тиш-тирноғи билан қаршилик қилмоқда ва Цзюнинг бошқа иш билан шуғулланиб ҳам яхши муввафақиятга эришишига ишонмоқда.

Чемпион бўлди, энди...

Америкалик машҳур велопойгачи Лэнс Армстронг кетма-кет еттинчи бор Францияда ўтказилган “Тур де Франс” пойгаларида ғолибликни қўлга киритди.

Мусобақада иккинчи ва учинчи ўринларни италиялик Иван Бассо ҳамда германиялик Ян Ульрихлар қўлга киритишди.

Афсонавий спортчи бу билан “Тур де Франс” пойгаларида етти бор ғолибликни қўлга киритган биринчи спортчи сифатида ўз рекордини қайд этди ва оммавий ахборот воситаларига қуйидагиларни айтиб ўтди: “Мен учун фаолиятим бундай якунланиши орзу эди. Хурсандман, энди уч фарзандимга етакчининг сариқ кийими эсдаликка қолади. Шунингдек, мен Ян Ульрихга узоқ йиллар давомида жиддий рақиб бўлиб келганлиги учун миннатдорчилик билдираман. Болалар, кейинги “Тур де Франс” сизларга, мен фаолиятимни якунлайман”.

Фазлиддин АБИЛОВ
тайёрлади.

ҚАДРИЯТ

“Ул ёр қўлида кўза...”

Наманганлик ҳунармандлар Ғурумсарой кулолчилигини шунчаки бир ҳунар эмас, катта санъат деб билишади.

Айтишларича, қишлоқ усталарининг пири уста Кўки деган киши бўлган. Уста Кўкининг хумдони Сирдарёнинг ўнг соҳилида эди. У оламдан ўтгач, ота ишини ўғли Усмондиёр давом эттирди. Кейинчалик уста Кенжа, уста Маҳмуд, Туроб товоқчи деган устазодалар хумдон оловини сўндиришмади. Улар шундай фозил эдиларки, ҳаммалари маърифатли, ҳатто шеър илмидан, мусиқадан бохабар бўлишган. Чунончи, уста Кенжа раҳматли катта ашуланинг авжини олган маҳал унча-мунча ҳофиз унга жўровозлик қилолмасди, дейишади.

Шундай устозлар шогирди бўлган уста Ғофир яқинда 65 ёшга тўлди. У кўп йиллар савдо соҳасида, далада ишлаган бўлсада, ўн йилча бурун яна ҳунарга астойдил эгилди. Негаки, бундай ўйлаб қараса, кулолчилик унутилиб кетадиган. Аввалига устахона ва хумдон қурди, ишлар ўнгланиб кетди. Айни пайтда бир музей жиҳозлаш нияти бор.

– Бу ҳунарни ҳозирги шароитда фидойилик билангина сақлаб қолиш мумкин, – дейди уста кулол Ваҳобжон ҳам. – Ўттизқирқтача шогирдларимга баҳоли қудрат ўргатиб келяпман. Қўли гул ҳунарманд Мақсуд аканинг асарлари хорижий кўргазмаларда намойиш этилган, йигирмадан ортиқ мамлакатда у ясаган буюмлар бор, бир қанча ёрлиқлар, дипломлар, совринларга муяссар бўлганлиги ҳунармандларимизни кулолчиликка бўлган меҳрини ошираверади.

У. РУСТАМОВ

Қимматга тушган маслаҳат

Шифохонага бораётиб йўлда қўшнимиз учраб қолди. “Ҳа, йўл бўлсин?” деди у салом-аликдан кейин. “Дўхтирга бориб, маслаҳат олмоқчи эдим” дедим. Шунда қўшнимиз томдан тараша тушгандай: “Чўнтакда пул борми, ахир” деб қолди.

–Маслаҳатгаям пул тўланадими? – дедим ҳайрон бўлиб.

–Нима, осмондан тушганмисиз? – деди қўшнимиз тутоқиб. Сўнг ўзи дуч келган бир воқеани гапириб берди.

Бироз мазам қочиб юрганди. Дўхтирга кўриниб маслаҳат олай деб шифохонага бордим. Бир дўхтир йигит қабул қилиб, назоратдан ўтказгач, “аллергия пайдо бўлибди” деди ва касалликка қарши суртишим керак бўлган мазни, ичишим керак бўлган хап дориларни, қандай овқатлар ейишим мумкинлигини маслаҳат берди. Раҳмат айтиб кетишга чоғлангандим “акахон, энди маслаҳат пулини тўланг” деб қолди.

–Қанча сўради?

–Уч минг сўм!

–Икки оғиз гапга-я!

–Ҳа, икки оғиз гапга!

Қўшнимиз аламини ичига ютиб “пул давлат кассасига тушсаям майли эди”

СИЗ БУНГА НИМА ДЕЙСИЗ?

деди. Унинг ачинишга айланган эътирози, алами ва афсуси бежиз эмас.

Тўғри, бозор иқтисоди муносабати билан тиббиёт соҳасида ҳам хусусийлаштириш жараёни кечмоқда. Пуллик хизмат жорий этилаяпти. Бу борада қатъий ҳисоб-китоб ҳам бор. Беморга тўлаган пули учун тегишли ҳужжат берилади. Хизмат ҳам олинган пулга лойиқ бўлаётганидан миннатдор одамлар кўп. Аммо қўшнимиз дуч келган ҳолатлар ҳам борлигидан кўз юмиб бўлмайди.

Тиббиёт соҳасидаги хусусийлаштириш ва қонуний асосдаги тўловларни тўғри тушунамиз, албатта. Фақат истагимиз бу борада шифокорлар томонидан алдамчилик, кўзбўямачилик ва давлат хазинасига тушадиган пулга хиёнат бўлмаса! Чўнтакка тушадиган бўлар-бўлмас тўловларга чек қўйилса!

Аҳмаджон РАҲИМОВ

“Беморларим кутиб қолади”

–Бир дўхтирни газетага уриб чиқиш керак-да, - деб қолди Каримжон ака Бойитов.

Негадир Чортоқ поликлиникасидаги ўзига бино қўйган врачлардан бири кўз олдимга келди. Хаёл қилдимки, Каримжон акани даволаган киши каттароқ сўраган. Энди мен уни танқид қилишим керак.

Ҳайриятки, иш аслида бошқача экан. Каримжон Бойитов “бердиси”ни айтгунча бўлмай хаёлнинг юз кўчасига кириб-чиқибман. Суҳбатдошимнинг “уриб чиқиш” ҳақидаги жайдари луқмаси миннатдорликдан иборат холос.

–Муҳаммаджон Қодировни танирсиз? – деди “арзгўй” суҳбатдошим.

Чортоқда Муҳаммаджонни танимайдиган одам йўқ ҳисоби. Унга иши тушган киши борки, номини оғзидан бол томиб тилга олади. Шуни алоҳида таъкидлаб айтгим келадики, бугун айни Қодиров каби врачларнинг фидойилиги ва меҳнаткашлиги туфайли тиббиётдаги талай кемтиклар ўрни тўлиб турибди.

Негаки, замонавий шифохоналар, ускуналар тобора мўл-кўл бўлаётгани билан дори-дармон таъминоти чекланган, нархлар қиммат. Шундай шароитда юқори малакали дўхтирнинг беминнат хизмати туфайли кармони зўриққан беморлар ҳам камхаржлигини унутади.

Чортоқнинг бош жарроҳи Мамадали ака Жўраев деган раҳматли шифокор бор эди, у одам кечасими, кундузими, дам олишми – исталган пайтда операция хонасига биринчи чақириқ биланоқ етиб келган. Керак бўлса, бировнинг ўрнига тик туриб, ўзгалар зиммасидаги ишни ҳам қулоқ қоқмай бажариб кетаверган. Ваҳоланки, Мамадали ака ёши етар жойига етиб, аллақачон “опподда” лақабини кўтарган мўйсафид эди.

“2005 йил – Сиҳат-саломатлик йили”

Муҳаммаджон ана шу марҳум дўхтирнинг ўғли, ота касбини давом эттирмоқда.

–Муҳаммаджон ака менинг устозим, - дейди жарроҳзода Жўраев. – У кишини тажрибали уролог сифатида вилоятда ҳам тан олишади. Шундай бағри кенг, юраги тоза, қўли очиқ инсонки, чўнтагида пули бўлса бас: анча-мунча дори-дармонни ўз ёнидан амаллаб, беморни хурсанд қилади.

Ҳаётни қаранг. М.Қодиров ТошМИни тамомлагач шифокор М.Жўраевга шогирд бўлди. Энди эса устозининг ўғлига устозлик қилмоқда.

Бугун Чортоқда урология соҳаси Қодиров ва унинг шогирдлари хизмати билан қаддини тутиб турибди. Аммо Қодировнинг тажрибаси туғруқхонада ҳам жуда зарур. Унинг иштироки билан патологик ҳолатларнинг жуда кўпи яхшилик билан якунланиб, ўнлаб, юзлаб оилаларга қувонч ҳадя этилган.

Муҳаммаджон камтар, камсуқум инсон, феъли ҳам жайдари, калондимоғлик, тўрачиликдан йироқ. Яна бир ажойиб фазилати шуки, одам танламайди, ҳаммага баробар муомала қилади. Яқинда шоир Жўра Раҳим унинг “қўлига тушди”.

–Дунёга қайтадан келдим, ҳаётим тору танг, қоп-қоронғи эди, тағин ёруғликка чиқдим, - дейди Жўрахон ака. – Бунинг учун Муҳаммаджон Қодировга раҳмат.

Шу ўринда айтмаса бўлмайдиган яна бир гап: бемор врач Қодировга ихлос қилганми – тамом, фақат унга учрайди. Башарти Қодиров бўлмаса оғриқда, иситмада куйган-ёнган куйи уни кутиб ўтираверади, бўлак дўхтирга арзини айтмайди.

Муҳаммаджоннинг ҳар бир дақиқаси ҳисобли, уни ҳоли топиш қийин. Биз кўришган куни ўзи бироз бетоб экан. Дедики:

–Уйда ётишнинг сира иложи йўқ, беморларим кутиб қолади.

Ҳа, беморлар Қодировни кутмоқдалар.

Рустамжон УММАТОВ,
“Қишлоқ ҳаёти”
мухбири.

ООО “TEXNOKOMPLEKS FAYZ” (код по ОКПО 19660130) М.Улугбекского района г.Ташкента ликвидируется. Притензии принимаются в течении двух месяцев со дня опубликования объявления. Тел.: 139-43-42.

ООО “TEXNOMONTAJ FAYZ” (код по ОКПО 19660124) М.Улугбекского района г.Ташкента ликвидируется. Притензии принимаются в течении двух месяцев со дня опубликования объявления. Тел.: 139-43-42.

Ўзбекистон Фермер хўжаликлари уюшмаси жамоаси Сурхондарё вилояти Денов туманидаги “Лочин” фермер хўжалиги раҳбари Аҳмад Нарзуллаевга акаси **Тоир НАРЗУЛЛАЕВ**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги Ўрмон хўжалиги Бош бошқармаси жамоаси Сурхондарё ўрмон хўжалиги директори Мусурмонқул Мирзаевга падари бузруквори **ОДИНАМАХМАТ ОТА**нинг вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Бош муҳаррир **Ўткир РАҲМАТ**

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АҲМАД, Озод ШАРОФИДДИНОВ, Ағитай АДИЛОВ, Фахриддин КАЛОНОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ, Ҳабиб ТЕМИРОВ, Ғафур ШЕРМУҲАММАД.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси таркибидаги ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар

ТЕЛЕФОНЛАР: Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими – 136-58-83, 136-56-25, Котибият - 133-95-17, Реклама ва эълонлар - 133-44-43, 136-54-44, 133-28-04, Факс - 133-44-43, 133-40-87

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Қорақалпоғистон Республикаси – 8-361-58-512-17; Андижон – 8-374-22-234-08; Бухоро – 8-365-22-644-61; Жиззах – 8-372-22-648-72; Навоий – 8-436-22-60-525; Наманган - 8 – 369-41-234-23; Фарғона – 8-373-61-221-97; Самарқанд – 8-366-2-33-70-57; Сурхондарё – 8-376-46-526-61; Сирдарё – 8-367-37-23-813; Тошкент – 8-371-136-56-21; Хоразм – 8-362-22-623-50; Қашқадарё – 8-375-22-517-65.

Реклама ва эълонлар матни учун буюртмачи жавобгар
ⓗ -тижорат мақола

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Навбатчи: Д.УЛУҒМУРОДОВ **Саҳифаловчилар:** А.ИСМОИЛОВ, Р. ЁДГОРОВ, А. САФОНОВ **Мусаҳҳиҳ:** М. БЕКИЕВ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2003 йил 20 ноябрда № 050 - рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба, жума (“Ҳаёт”-илова), пайшанба кунлари чиқади.

Буюртма Г-619, ҳажми 2 босма табоқ.

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

E-mail: kishlokhayoti@mail.ru

Босишга топшириш вақти: 21.00. Босишга топширилди: Адади -10042

Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: “Буюк Турон” кўчаси, 41-уй.

1 2 3 4 5 6